

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Národní orgán pro koordinaci

**Metodické doporučení
pro projekty vytvářející příjmy
v programovém období
2014–2020**

Verze: 3

Datum: červenec 2018

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Národní orgán pro koordinaci

Odbor řízení a koordinace fondů EU

Staroměstské náměstí 6

110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno Ministerstvem pro místní rozvoj ČR dnem 17. 7. 2018 s účinností od 2. 8. 2018.

Obsah

PŘEHLED PROVEDENÝCH ZMĚN	5
1. ÚVOD.....	7
2. ZÁVAZNOST A ÚČINNOST DOKUMENTU.....	7
3. ZMĚNY OD PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2007-2013	8
4. INSTITUCIONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	9
4.1.1.1 Národní orgán pro koordinaci	9
4.1.1.2 Řídící orgán	9
4.1.1.3 Platební a certifikační orgán	10
5. PROJEKTY VYTVÁŘEJÍCÍ PŘÍJMY DLE ČL. 61 OBECNÉHO NAŘÍZENÍ	11
5.1. FINANČNÍ ANALÝZA	12
5.1.1. <i>Principy finanční analýzy</i>	13
5.1.1.1 Diskontované peněžní toky	13
5.1.1.2 Přírůstková metoda	14
5.1.1.3 Vliv inflace	14
5.1.1.4 Referenční období	14
5.1.1.5 Zůstatková hodnota	15
5.1.2. <i>Vstupní veličiny</i>	15
5.1.2.1 Investiční náklady	15
5.1.2.2 Reinvestiční náklady	16
5.1.2.3 Reprodukční náklady	16
5.1.2.4 Provozní náklady	16
5.1.2.5 Příjmy	16
5.1.2.6 Zdroje financování	17
5.1.3. <i>Zásady „znečišťovatel platí“, plné pokrytí nákladů a Dostupnost</i>	17
5.1.4. <i>Základní ukazatele finanční analýzy</i>	18
5.1.4.1 Finanční návratnost investice	18
5.1.4.2 Finanční návratnost kapitálu	20
5.1.4.3 Finanční udržitelnost projektu	20
5.2. ZPŮSOBILÉ VÝDAJE A VÝŠE PŘÍSPĚVKU UNIE	23
5.3. METODY VÝPOČTU PODPORY	23
5.3.1. <i>Paušální sazba (flat rate)</i>	23
5.3.1.1 Základ pro výpočet podpory v případě zohlednění soukromých zdrojů	26
5.3.2. <i>Diskontované čisté příjmy (metoda finanční mezery) – Projekty, jejichž příjmy lze objektivně odhadnout předem</i>	28
5.3.2.1 Poměrná alokace na způsobilé/nezpůsobilé výdaje	29
5.3.2.2 Stanovení diskontovaných hodnot	31
5.3.2.3 Výpočet finanční mezery a stanovení výše podpory	32
5.3.2.4 Základ pro výpočet podpory v případě zohlednění soukromých zdrojů	37

5.3.2.5	Monitorování příjmů	38
5.3.2.6	Přepočet finanční mezery.....	39
5.3.2.6.1	Způsob přepočtu	40
5.3.2.6.2	Vratka z důvodu přepočtu finanční mezery.....	40
5.3.3.	<i>Projekty, jejichž příjmy nelze objektivně odhadnout předem</i>	<i>41</i>
5.3.4.	<i>Snížení maximální míry kofinancování na programové úrovni.....</i>	<i>43</i>
5.4.	ZOHLEDNĚNÍ V PRÁVNÍCH AKTECH	44
6.	PROJEKTY VYTVÁŘEJÍCÍ PŘÍJMY MIMO ČL. 61 OBECNÉHO NAŘÍZENÍ.....	44
6.1.	PROJEKTY S CELKOVÝMI ZPŮSOBILÝMI VÝDAJI NAD 100 000 EUR	44
6.2.	PROJEKTY S CELKOVÝMI ZPŮSOBILÝMI VÝDAJI POD 100 000 EUR	46
7.	PROJEKTY PODLÉHAJÍCÍ PRAVIDLŮM VEŘEJNÉ PODPORY	46
7.1.	DEFINICE VEŘEJNÉ PODPORY	47
7.2.	DEFINIČNÍ ZNAKY VEŘEJNÉ PODPORY	47
8.	PŘÍLOHY	50

PŘEHLED PROVEDENÝCH ZMĚN

Uvedená tabulka poskytuje seznam veškerých provedených změn v předmětném dokumentu oproti verzi původní. Dokument uvedené změny obsahuje a verzi s vyznačením provedených změn lze mimo jiné získat u Národního orgánu pro koordinaci Ministerstva pro místní rozvoj ČR (dále též MMR-NOK) na základě žádosti.

Tabulka 0: Přehled provedených změn dokumentu

Kapitola/strana	Předmět aktualizace	Účinnost (datum)
Kap. 2, 3, 4 a 10	Odstraněny. Nově součástí zastřešující Metodiky řízení programů pro programové období 2014-2020, vydané 26. března 2015.	Od 1. května 2016
Kap. 5	Došlo k upřesnění případů, na které se čl. 61 obecného nařízení nevztahuje, a to zpřesněním případu projektů podléhajícím pravidlům veřejné podpory.	Od 1. května 2016
Kap. 5	Kapitola dána do souladu s Guidem EK k CBA.	Od 1. května 2016
Kap. 5.1	Doplnění povinnosti zpracování finanční analýzy nejen pro projekty s příjmy dle čl. 61 obecného nařízení, ale také pro ostatní projekty, pokud jejich celkové způsobilé výdaje přesahují 5 mil. Kč, a uvedení výjimek z této povinnosti.	Od 1. května 2016
Tabulka 5	Na základě Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1516 ze dne 10. června 2015 byla přidána paušální sazba (flat rate) pro operace financované z ESI fondů v sektoru výzkumu, vývoje a inovací.	Od 1. května 2016
Kap. 7	Kapitola upravena v návaznosti na vydané Metodické stanovisko ministryně pro místní rozvoj č. 1 k MD pro oblast veřejné podpory, které je přílohou č. 11 Metodiky řízení programů v programovém období 2014-2020.	Od 1. května 2016
Kap. 3, 4, 6	Změna limitu výše způsobilých výdajů u projektů mimo čl. 61 obecného nařízení, kdy vzniká povinnost sledovat a zohledňovat příjmy.	Od 2. srpna 2018
Kap. 3	Vyloučení projektů zaměřených na snížení energetické náročnosti z aplikace čl. 61 obecného nařízení.	Od 2. srpna 2018
Kap. 5	Zpřesnění případů, u nichž se uplatňuje čl. 61 obecného nařízení, a to doplněním případu projektu, jehož předmětem je prodej zboží.	Od 2. srpna 2018
Kap. 5, 7	Vyjmutí celé veřejné podpory z aplikace čl. 61 obecného nařízení.	Od 2. srpna 2018
Kap. 5	Z aplikace čl. 61 obecného nařízení jsou rovněž vyloučeny projekty, pro které je výše podpory stanovena v Nařízení o ENRF (viz čl. 61 (7) písm. h)	Od 1. ledna 2014

	Nařízení (EU, EURATOM) č. 2018/1046).	
Kap. 5.1	Bližší specifikace limitu způsobilých výdajů projektu pro zpracování CBA analýzy.	Od 2. srpna 2018
Kap. 5.3.1	Doplnění možnosti navržení paušální sazby řídicím orgánem na základě ověřitelné metody, s následnou verifikací ze strany auditního orgánu.	Od 2. srpna 2018
Kap. 5.3.2	Změna v případě přepočtu finanční mezery, kdy již není povinný a je na řídicím orgánu, zda takový přepočet bude vyžadovat.	Od 2. srpna 2018
Kap. 5.3.4	Doplnění nové podkapitoly týkající se snížení míry kofinancování na programové úrovni tzv. jednotnou paušální sazbou.	Od 2. srpna 2018
Kap. 6	Specifikace aplikace čl. 65, odst. 8 obecného nařízení v případě provozních projektů.	Od 2. srpna 2018
Kap. 6.1	Rozšíření případů, na které se aplikace čl. 65 odst. 8 obecného nařízení nevztahuje o projekty, pro které je výše či sazba stanovena v Nařízení o ENRF, s výjimkou operací, u nichž Nařízení o ENRF odkazuje na čl. 65 (8) obecného nařízení (viz čl. 65 (8) písm. h) Nařízení (EU, EURATOM) č. 2018/1046).	Od 1. ledna 2014
Schéma č. 7	Úprava schématu na základě vyjmutí celé veřejné podpory z aplikace čl. 61 obecného nařízení.	Od 2. srpna 2018

1. ÚVOD

Metodické doporučení je součástí jednotného metodického prostředí v oblasti poskytování podpory z Evropských strukturálních a investičních fondů (dále též „ESI fondy“) a je výchozím výkladovým materiálem, který slouží k výpočtu poskytované podpory u projektů, které vytvoří svou realizací příjem. Zejména jde o projekty spadající pod čl. 61 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (dále jen „Obecné nařízení“), tj. „Operace, které po dokončení vytvářejí čistý příjem“ (dále jen „čl. 61“) a dále ostatní projekty bez specifického režimu.

Účelem metodického doporučení je shrnutí základních pravidel, výkladu terminologie a popisu výpočtu podpory a zohlednění příjmů tak, aby na základě těchto údajů bylo možné řádně administrovat projekty, které vytvoří příjem.

Metodické doporučení je určeno zejména pro řídicí orgány a zprostředkující subjekty programů spolufinancovaných z evropských strukturálních a investičních fondů, které budou realizovány v programovém období 2014 – 2020, jako podklad pro administraci projektů s příjmy a vytvoření vlastních metodických pokynů.

Pro účely tohoto doporučení jsou pojmy výdaje x náklady a výnosy x příjmy považovány za synonyma. Dle účetnictví je ale nutné tyto pojmy rozlišovat. Pokud jsou využívány údaje z účetnictví, musí být vždy zajištěna srovnatelnost údajů. Nákladům odpovídají příslušné výdaje a výnosům příjmy, ale jejich vznik nemusí nastat ve stejném časovém období. Prvotně se výdaje účtují jako náklady a příjmy jako výnosy¹.

2. ZÁVAZNOST A ÚČINNOST DOKUMENTU

Metodické doporučení je **doporučujícího charakteru** a upravuje postupy v rámci oblasti projektů vytvářejících příjmy, **nejedná se o metodický pokyn** a vzhledem ke svému charakteru nevyžaduje jeho přesné dodržování, je však nutné splnit podmínky definované v příslušné legislativě související s problematikou příjmů projektu. Postupy pro oblast příjmů nastavené v MS2014+² v souladu s tímto metodickým doporučením jsou však pro dotčené subjekty závazné.

¹ **náklad x výdaj** - náklady představují vstupy (spotřeba a opotřebení majetku) a výdajem se rozumí vynaložení finančních prostředků (úbytek)

výnos x příjem - výnos představuje výstup a příjem přírůstek peněžních prostředků

² IS SZIF pro PRV a OP R

Platnost Metodického doporučení pro projekty vytvářející příjmy v programovém období 2014-2020 počíná **datem jeho vydání uvedeným na titulní stránce** tohoto dokumentu. Počátkem platnosti se rozumí okamžik (datum), od kterého je předmětný dokument součástí metodických dokumentů Jednotného metodického prostředí v programovém období 2014-2020. Účinnost Metodického doporučení pro projekty vytvářející příjmy v programovém období 2014-2020 je shodná se dnem vydání dané verze metodického doporučení.

3. ZMĚNY OD PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2007-2013

Ve srovnání s předchozím programovým obdobím je kladen větší důraz na **zjednodušení** administrace příjmů při výpočtu příspěvku z fondů, zároveň se však očekává zohlednění příjmů a krácení podpory u většího spektra projektů. Zjednodušení přináší možnost použít tzv. **flat rates čistých příjmů** u projektů spadajících pod čl. 61, jehož znění umožňuje postupovat při výpočtu podpory kromě již známého výpočtu finanční mezery i prostřednictvím jednoduchého procentního snížení způsobilých výdajů dle daného paušálu, což výrazně usnadňuje postupy zohlednění příjmů a nároky na monitoring příjmů u určitých typů projektů. Naopak povinnost sledovat příjmy a zohlednit je při stanovení výše podpory se nově objevuje i u všech ostatních projektů mimo čl. 61 se způsobilými výdaji nad 100 000 EUR.

Změnou je také limit pro aplikaci ustanovení čl. 61. Pro programové období 2014 – 2020 se váže limit 1 mil. EUR na celkové **způsobilé výdaje** operace, nikoliv celkové investiční výdaje. Tím je sníženo riziko předešlého programového období, kdy nárůst celkových investičních výdajů operace mohl vést k překročení limitu 1 mil. EUR až v průběhu realizace a byla nutná zpětná aplikace ustanovení pro projekty vytvářející příjmy dle příslušného článku.

Referenční období pro jednotlivé sektory stanovené Evropskou komisí v programovém období 2007-2013 jako doporučující je v programovém období 2014-2020 stanoveno jako **závazné** a nelze se od stanovených hodnot odchýlit. Evropská komise nastavila pro většinu sektorů rozmezí, tudíž lze do určité míry promítnout případná specifika projektů v rámci sektorového referenčního období.

V souladu se zkušenostmi z předchozího programového období je doporučeno monitorovat příjmy i u projektů, u nichž to není obligatorně vyžadováno legislativou EU. Pro naplnění principu zdravého finančního řízení a nepřefinancování projektu je nezbytné minimálně sledovat výši příjmů vytvořených projektem a v případě podstatných hodnot je zohlednit při výpočtu podpory. Tímto metodickým doporučením je tedy stanoven i doporučený postup pro tyto projekty.

Za příjem projektu se v souladu s ustanovením odst. 8, čl. 65 Obecného nařízení nepovažují platby, které příjemce obdrží ze smluvních pokut v důsledku porušení smlouvy mezi příjemcem a třetí osobou či osobami nebo které vznikají v důsledku toho, že třetí osoba vybraná podle pravidel pro zadávání veřejných zakázek svou nabídku stáhne (peněžní jistota).

Rovněž jsou z příjmů vyloučeny veškeré transfery a dotace od státu, regionálních rozpočtů či příspěvky z veřejného pojištění.

Příjmy se také nesledují a nezohledňují ve výpočtu podpory u projektů zaměřených na snížení energetické náročnosti.

4. INSTITUCIONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

4.1.1.1 NÁRODNÍ ORGÁN PRO KOORDINACI

Jednou z hlavních rolí MMR-NOK je zajištění **koordinace jednotného metodického prostředí**. Tato metodická role je vykonávána prostřednictvím **vydávání metodické dokumentace** v průřezových oblastech společných pro všechny programy, jakými jsou horizontální témata, veřejná podpora, způsobilé výdaje, apod. Tyto metodiky jsou závazné pro všechny řídicí orgány.

V oblasti projektů vytvářejících příjmy má tedy MMR-NOK při plnění koordinační role povinnost zajistit vznik doporučujícího metodického dokumentu pro správnou administraci projektů vytvářejících příjmy, aktualizovat tento dokument a poskytovat řídicím orgánům metodický výklad a konzultace.

4.1.1.2 ŘÍDICÍ ORGÁN

Řídicí orgán odpovídá za řízení programu v souladu s požadavky Evropské komise. V souvislosti s ustanoveními k problematice příjmů je odpovědný zejména za:

- **řízení programu, a tedy i nastavení způsobu aplikace příslušných ustanovení a konkrétního přístupu k zohlednění příjmů projektu** – podrobné nastavení aplikace čl. 61 pro příslušný program je v kompetenci řídicího orgánu, který musí rozhodnout o způsobu výpočtu výše podpory, jakož i o přesné specifikaci veličin při výpočtu používaných; v případě projektů mimo čl. 61 s celkovými způsobilými výdaji nad 100 000 EUR zajistit zohlednění vytvořených čistých příjmů po dobu realizace ve výši podpory, u ostatních projektů postupovat z pohledu příjmů projektu v souladu s principem zdravého finančního řízení;

- **zohlednění výše příjmů při výpočtu podpory u projektů vytvářejících příjmy** – výpočet výše podpory provádí při zpracování žádosti o podporu příjemce, ale kontrola a finální odsouhlasení předložených údajů je v odpovědnosti řídicího orgánu;
- **stanovení podmínek pro příjemce spojených se zohledněním a monitoringem příjmů včetně případného vrácení nezohledněných čistých příjmů** – je povinností řídicího orgánu jasně vymezit práva a povinnosti příjemce vyplývající z aplikace postupů pro projekty s příjmy, a tyto ukotvit v právních aktech o poskytnutí podpory. Řídicí orgán je rovněž povinen zajistit případné vrácení prostředků již vyplacených příjemci;
- **monitorování příjmů po ukončení projektu** – řídicí orgán má v kompetenci sledování výše skutečných příjmů vytvořených po ukončení realizace projektu, a to prostřednictvím monitorovacích zpráv příp. jiného dokumentu stanoveného řídicím orgánem. V případě zjištění odlišnosti plánovaných a reálných výdajů či příjmů provádí řídicí orgán nový výpočet výše podpory. U projektů, jejichž příjmy nebylo možné odhadnout předem, je povinen provést výpočet výše odpočtu a zajistit případné vrácení části vyplacené podpory,
- **sledování vývoje příjmů a jejich dopadu na čerpání alokace programu** – jelikož má výše příjmů vliv na způsobilé výdaje projektu, a tedy i na výši čerpání alokace příslušného programu, je řídicí orgán odpovědný za sledování plánované i reálně uskutečněné výše příjmů (zejména v souvislosti s odpočty, které budou mít vliv na výši certifikovaných výdajů).

4.1.1.3 PLATEBNÍ A CERTIFIKAČNÍ ORGÁN

Platební a certifikační orgán (dále i „PCO“) plní v oblasti projektů vytvářejících příjmy nezastupitelnou roli, která spočívá zejména v následujících činnostech:

- **provádí odpočty v případě projektů, u kterých nebylo objektivně možné odhadnout příjmy předem** – dle pokynů EK musí certifikační orgán odečíst čisté příjmy vytvořené do tří let od ukončení operace nebo do termínu pro překládání dokladů pro uzavření programu, stanoveného ve zvláštních pravidlech pro jednotlivé fondy, podle toho, co nastane dříve, od výdajů vykázaných Evropské komisi;
- **provádí odpočty v případě projektů, u kterých bylo objektivně možné odhadnout příjmy předem, nicméně v době po ukončení projektu došlo k výrazné odchylce mezi předpokládanými a skutečnými čistými příjmy** - certifikační orgán musí provést odpočet, tzn. odečíst vratku vzniklou snížením finanční mezery od výdajů vykázaných Evropské komisi a to nejpozději s poslední zprávou o udržitelnosti projektu předložené příjemcem nebo při uzavření programu, co nastane dříve.

5. PROJEKTY VYTVÁŘEJÍCÍ PŘÍJMY DLE ČL. 61 OBECNÉHO NAŘÍZENÍ

Ustanovení článku 61 Obecného nařízení se použijí na projekty, které vytvářejí čisté příjmy **po realizaci**.

Příjem zde představuje peněžní tok v podobě poplatků hrazených přímo konečným uživatelem výstupu projektu.

Projektem vytvářejícím příjmy se pro uplatnění čl. 61 rozumí jakýkoli projekt:

- zahrnující investice do infrastruktury, za jejíž používání se účtují poplatky hrazené přímo uživateli,
- zahrnující prodej nebo pronájem pozemků či budov, staveb,
- jiné poskytování služeb za úplatu či prodej zboží.

(např. mýtné účtované řidičům za užívání dálnice, vstupné do muzea účtované návštěvníkům, poplatky za školení hrazené školícími se osobami, jízdenka placena cestujícím, aj.)

Čl. 61 se nevztahuje zejména na tyto případy:

- projekty nevytvářející příjmy (např. silnice bez výkonového zpoplatnění³);
- projekty nevytvářející čisté příjmy (jejich příjmy nestačí k plnému pokrytí provozních nákladů);
- projekty zaměřené na aktivity pro snížení energetické náročnosti;
- projekty podléhající pravidlům veřejné podpory;
- projekty, jejichž celkové způsobilé náklady nepřesahují 1 milion EUR nebo jsou spolufinancované z ESF;
- návratnou pomoc, která musí být vrácena v plné výši;
- podporu z finančních nástrojů;
- projekty technické pomoci,
- projekty, u kterých je podpora z veřejných zdrojů poskytována formou jednorázových částek či na základě standardní stupnice jednotkových nákladů;
- projekty realizované na základě společného akčního plánu;
- projekty, pro které je výše či sazba podpory stanovena v Příloze 2 Nařízení o EZFRV nebo v Nařízení o ENRF.

Čl. 61 se rovněž nevztahuje na projekty, které nevytváří čisté příjmy v tzv. rozdílové variantě (viz 5.1.1.2), tj. pokud již existující infrastruktura je zpoplatněna a její čisté příjmy se po realizaci projektu (kterým byla investice do této infrastruktury) nezvýší, nejedná se o projekt vytvářející příjem.

³ Termínem se rozumí poplatky za dopravní infrastrukturu jako např. mýtné, dálniční známky apod.

Hranice 1 mil. EUR způsobilých výdajů se váže na celkové způsobilé výdaje operace před jejich úpravou dle čl. 61. Pro přepočet na EUR se použije kurz Evropské komise (dále též „EK“) CZK/EUR platný v měsíci schválení žádosti o podporu řídicím orgánem/zprostředkujícím subjektem. Takto použitý kurz je pro určení celkových způsobilých výdajů projektu operace neměnný.

5.1. FINANČNÍ ANALÝZA

V souladu s čl. 101 Obecného nařízení má členský stát nebo řídicí orgán v případě velkých projektů⁴ povinnost předložit Evropské komisi analýzu nákladů a přínosů (dále též „cost-benefit analýza“), včetně posouzení rizik a předpokládaného dopadu na dané odvětví a na socioekonomickou situaci daného členského státu nebo regionu, a pokud je to možné a vhodné, ostatních regionů Evropské unie.

Podstatou cost-benefit analýzy je dokázat, že projekt je žádoucí ze socio-ekonomického hlediska, přispívá k cílům regionální politiky EU a zda pro finanční životaschopnost vyžaduje spolufinancování. V zásadě by měly být posouzeny všechny dopady – finanční, hospodářské, sociální, v oblasti životního prostředí atd. Cílem cost-benefit analýzy je zjistit a v penězích vyjádřit veškeré možné výše uvedené dopady a stanovit náklady a přínosy projektu. Na základě zjištěných výsledků lze dospět k závěru, zda je projekt žádoucí.

Projekty, které vytvářejí příjem ve smyslu definice čl. 61, **vyžadují minimálně část cost-benefit analýzy, a to finanční analýzu**⁵. Finanční analýza je základním předpokladem pro ověření, zda je nutné projekt spolufinancovat a je také východiskem pro posouzení udržitelnosti projektu, tj. zda je pro projekt zajištěn dostatek finančních zdrojů. Žadatel zpracovává finanční analýzu u projektů spadající pod čl. 61 při aplikaci finanční mezery povinně v modulu CBA MS2014+⁶, pokud příslušné metodické dokumenty nepřipouští jinou možnost. Povinnost zpracování finanční analýzy se však netýká pouze projektů vytvářejících příjmy, ale také ostatních projektů, jejichž celkové způsobilé výdaje dosahují minimálního finančního objemu celkových způsobilých výdajů 5 mil. Kč (především jako doložení udržitelnosti projektu). I u těchto projektů tedy žadatel povinně zpracovává finanční analýzu v modulu CBA MS2014+⁷, pokud příslušné metodické dokumenty nepřipouští jinou možnost.

Zpracování CBA⁸ od stanovených limitů celkových způsobilých výdajů projektu (5 mil. Kč způsobilých výdajů pro finanční analýzu a 100 mil. Kč způsobilých výdajů pro ekonomickou analýzu) není povinné pro projekty, u kterých výše investičních výdajů nepřesahuje 50 %

⁴ Velký projekt je definován v čl. 100 Obecného nařízení jako projekt, jehož celkové způsobilé náklady přesahují 50 milionů EUR, u projektů přispívajících k tematickému cíli podle čl. 9 bodu 7 přesahující 75 000 000 EUR. Velké projekty musí mít cost-benefit analýzu v plném rozsahu, tj. včetně ekonomické analýzy a analýzy rizik.

⁵ Platí pouze při použití metody diskontovaných čistých příjmů, tj. při výpočtu finanční mezery.

⁶ V Případě PRV a OP R v IS SZIF.

⁷ V Případě PRV a OP R v IS SZIF.

⁸ Zpracovává se v modulu CBA v MS2014+, pokud příslušné metodické dokumenty nepřipouští jinou možnost.

celkových způsobilých výdajů projektu, projekty vytvářející příjmy dle čl. 61 obecného nařízení, u kterých je potenciální čistý příjem určen předem pomocí metody paušální sazby (tzv. flat rate)⁹, a nároková opatření. Pro zjednodušené projekty a finanční nástroje závisí využití aplikace pro CBA na rozhodnutí řídicího orgánu programu. Velké projekty zpracovávají specifické CBA mimo tento nástroj CBA, tzn. formou přílohy.¹⁰

Hlavním účelem finanční analýzy je výpočet ukazatelů finanční výkonnosti projektu (5.1.4.). Obvykle se tato analýza provádí z hlediska vlastníka infrastruktury. Pokud jsou však vlastníkem a provozovatelem různé subjekty, musí být provedena **konsolidovaná finanční analýza**. Konsolidaci je nutné provést u těch subjektů, které skutečně realizují výstup projektu a u kterých přesáhnou náklady nebo příjmy 5 % celkového rozpočtu resp. celkových příjmů projektu (tj. příjmy provozovatele v souvislosti s projektem přesáhnou 5 % celkových příjmů projektu či výdaje provozovatele v souvislosti s projektem přesáhnou 5 % celkových výdajů projektu).

5.1.1. PRINCIPY FINANČNÍ ANALÝZY

5.1.1.1 DISKONTOVANÉ PENĚŽNÍ TOKY

Finanční analýzu provádíme metodou diskontovaných peněžních toků, přičemž platí, že se uvažují **pouze peněžní toky**, tj. skutečná částka peněz, která se v rámci projektu získá nebo vyplatí. Nepeněžní účetní položky jako odpisy, pohotovostní rezervy či rezervy na reprodukční náklady nesmějí být do analýzy diskontovaných peněžních toků zahrnuty.

Při agregaci peněžních toků, k nimž došlo v různých letech, je nutné zohlednit časovou hodnotu peněz. Budoucí peněžní toky se proto diskontují k současnému okamžiku pomocí diskontního faktoru, který se s časem snižuje a jehož velikost je určena volbou diskontní sazby.

Použitá diskontní sazba by měla odrážet náklady příležitosti kapitálu pro investora, za které lze považovat ušlý výnos z nejlepšího alternativního projektu. Evropskou komisí je doporučena výše **reálné finanční diskontní sazby 4 %**¹¹, kterou na národní úrovni přebíráme a která je rovněž zpracována v modulu CBA MS2014+¹², tudíž i analýza musí být prováděna v reálných (stálých) cenách, tj. bez zohlednění inflace.

⁹ Metoda paušální sazby uvedena v čl. 61 odst. 3 obecného nařízení.

Paušální sazby dle sektorů uvedeny v příloze V obecného nařízení, a v Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1516 ze dne 10. června 2015, kterým se podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 stanoví paušální sazba pro operace financované z evropských strukturálních a investičních fondů v sektoru výzkumu, vývoje a inovací.

¹⁰ Fázoované projekty mohou přiložit CBA formou přílohy do MS2014+, tzn., nemusí provádět CBA přímo v samotném modulu.

¹¹ Jelikož je diskontní sazba vyjádřena v reálné hodnotě, musí se i analýza provádět v reálných (stálých) cenách (bez zohlednění inflace).

¹² IS SZIF pro PRV a OP R.

5.1.1.2 PŘÍRŮSTKOVÁ METODA

Analýza nákladů a přínosů se provádí **přírůstkovou metodou** tak, že se zváží rozdíl mezi scénářem s projektem a alternativním scénářem bez projektu.

- **scénář bez projektu (nulová varianta)** - jedná se o vývoj jednotlivých veličin po celou dobu referenčního období za předpokladu, že by projekt nebyl realizován.
- **scénář s projektem (investiční varianta)** zahrnuje jak náklady investice do nové i do stávající infrastruktury, tak zohledňuje čistý příjem vytvořený celkovou infrastrukturou projektu. Jedná se o očekávaný vývoj jednotlivých veličin po dobu referenčního období v případě, že projekt bude realizován.
- **rozdílová varianta** se zjistí jako rozdíl mezi hodnotami jednotlivých veličin ve scénáři s projektem a bez projektu. Pro finanční analýzu jsou rozhodující pouze příjmy a výdaje, které by v případě nulové varianty nebyly realizovány, tj. příjmy a výdaje, které byly vyvolány projektem.

Nejsou-li v nulové variantě realizovány žádné příjmy ani náklady, jsou pro finanční analýzu rozhodující příjmy a náklady investiční varianty (tj. daného projektu), které tak zároveň představují veličiny přírůstkové (jedná se o nový projekt bez návaznosti na již existující investici). V ostatních případech je nutné určit přírůstkové hodnoty prostřednictvím rozdílové varianty.

5.1.1.3 VLIV INFLACE

Při vyjadřování veškerých veličin v podobě hotovostních toků je na počátku nutné rozhodnout, zda bude do cash flow zahrnut i vliv inflace. Pokud je to možné a vhodné, měli bychom kalkulovat v reálných (stálých) cenách¹³, tedy bez příslušného vlivu meziročního pohybu cen. Při zachování následujících pravidel však nemá volba konkrétního přístupu vliv na hodnotu vypočtených ukazatelů:

1. V analýze musí být jednoznačně uvedeno, zda jsou toky kalkulovány v nominální nebo reálné hodnotě.
2. Všechny toky musí být kalkulovány jednotně.
3. Ve stejné podobě jako hotovostní toky se musí objevit při výpočtu ukazatelů i diskontní sazba (nominální nebo reálná).

Nedodržení jakéhokoli z výše uvedených pravidel by vedlo k jednoznačnému zkreslení výsledných hodnot.

5.1.1.4 REFERENČNÍ OBDOBÍ

Hotovostní toky kalkulujeme na určitý počet let z hlediska hospodářské životnosti projektu a možnosti zachycení dlouhodobého dopadu investice. Jde o časové období, ve kterém je možno ověřit, zda byla investice úspěšná. Tuto dobu nazýváme **referenčním obdobím**,

¹³ Jak je uvedeno výše, modul CBA MS2014+ bude pracovat s reálnou diskontní sazbou, proto toto metodické doporučení předpokládá výpočty rovněž v reálných cenách.

které se různí v závislosti na hospodářském odvětví a typu investice, a zahrnuje tedy v sobě i období realizace projektu. Následující tabulka uvádí referenční období pro jednotlivé odvětví definované Evropskou komisí¹⁴. Jedná se o konečné stanovení referenčního období, od kterých se řídicí orgán nesmí odchýlit. V případě, že pro sektor není referenční období stanovené, bude využito referenční období „ostatní sektory“, tj. 10-15 let.

Tabulka 1: Referenční období

Sektor	Referenční období (v letech)
Přístavy a letiště	25
Železnice	30
Pozemní komunikace	25-30
Odpadové hospodářství	25-30
Výzkum a inovace	15-25
Širokopásmové sítě	15-20
Podnikatelská infrastruktura	10-15
Energie	15-25
Dodávky vody/čištění vody	30
Městská doprava	25-30
Ostatní sektory	10-15

5.1.1.5 ZŮSTATKOVÁ HODNOTA

V případě, že některá projektová aktiva mají delší životnost než je referenční období projektu, je důležité započítat jejich zůstatkovou hodnotu. Ta je vypočítána jako čistá současná hodnota čistých příjmů plynoucích z investice po zbývajících dobu životnosti a musí být zahrnuta do peněžních toků jako příjem posledního roku referenčního období. Odlišný přístup pro stanovení zůstatkové hodnoty je možný pouze v řádně odůvodněných případech.

5.1.2. VSTUPNÍ VELIČINY

5.1.2.1 INVESTIČNÍ NÁKLADY

Investiční náklady zahrnují veškeré kapitálové výdaje (způsobilé i nezpůsobilé), které vzniknou během výstavby/realizace projektu. Mohou být naplánovány do několika prvních let. Součástí jsou pevné investice (pozemky, budovy, stroje, atd.), náběhové investice (např.

¹⁴ Příloha č. I Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 480/2014 ze dne 3. března 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu a o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu.

přípravné studie, náklady vzniklé ve fázi zavádění) a změny provozního kapitálu během referenčního období.

Celkové investiční náklady jsou zahrnuty do výpočtu finanční mezery a je tedy třeba sledovat případné změny v jejich výši. V případě snižování investičních nákladů dochází i ke snížení finanční mezery a tím je nižší i maximální možná podpora.

5.1.2.2 REINVESTIČNÍ NÁKLADY

Náklady na pravidelné reinvestice nebo modernizace výchozích aktiv jsou považovány za investiční výdaje, které nejsou způsobilé (nicméně jsou zahrnuty v celkových investičních nákladech). Zajištění dostatečných zdrojů na pokrytí těchto nákladů musí být patrné z analýzy udržitelnosti. Je výhodné plánovat reinvestiční cyklus takovým způsobem, aby byla životnost aktiv sladěna s daným referenčním obdobím projektu a nedocházelo k rozsáhlým reinvesticím v posledních fázích referenčního období.

5.1.2.3 REPRODUKČNÍ NÁKLADY

Jedná se o náklady na výměnu krátkodobých aktiv, tedy zařízení krátkodobé životnosti jako jsou auta, nábytek¹⁵, počítačové vybavení atd. Tyto náklady jsou považovány za provozní náklady a vstupují do výpočtu čistého příjmu v případě kalkulace finanční mezery.

5.1.2.4 PROVOZNÍ NÁKLADY

Zahrnují veškeré předpokládané výdaje na nákup zboží a služeb, které nejsou investiční povahy, jelikož se spotřebovávají v každém účetním období:

- přímé výrobní náklady,
- administrativní a obecné výdaje,
- výdaje na tržby a distribuci.

Do provozních nákladů nezahrnujeme položky, které neodpovídají metodě diskontovaného cash flow, tj. odpisy, rezervy na reprodukční náklady a pohotovostní rezervy. Naopak je třeba zohlednit případnou úsporu provozních nákladů vyvolanou projektem. Pokud tato úspora není vyvážena odpovídajícím snížením provozních dotací, musí být započtena při výpočtu finanční mezery.

5.1.2.5 PŘÍJMY

Mezi příjmy projektu řadíme poplatky hrazené přímo konečným uživatelem za používání infrastruktury vybudované projektem, příjmy z prodeje nebo pronájmu pozemků či budov, staveb, příjmy z prodeje výrobků či vedlejších výrobků vytvořené projektem či jiné poskytování služeb za úplatu. Vždy se musí jednat o příjmy, které přímo souvisí s projektem. Do příjmů nezahrnujeme transfery a dotace, DPH a jiné nepřímé daně ukládané spotřebiteli (ty jsou obvykle placeny zpět finančním úřadům). Za příjem se také nepovažují smluvní

¹⁵ Vždy je nutné posoudit vzhledem k charakteru projektu, např. u projektů na podporu památek může být nábytek jako historický artefakt nebo exponát dlouhodobým majetkem, rovněž nákup historických vozidel apod.

pokuty vyplývající z porušení podmínek smlouvy mezi příjemcem podpory a třetí stranou (dodavatelem).

Pojem „čisté příjmy“ pak označuje celkové příjmy projektu po odečtení veškerých provozních nákladů.

5.1.2.6 ZDROJE FINANCOVÁNÍ

Pro potřeby finanční analýzy je důležitá identifikace zdrojů financování za účelem vypočtení celkových finančních zdrojů projektu. V rámci projektů spolufinancovaných z ESI fondů jsou za základní zdroje a jednotlivé zdroje financování považovány následující:

- Příspěvek unie
 - Fond soudržnosti,
 - Evropský fond pro regionální rozvoj,
 - Evropský sociální fond,
 - Evropský sociální fond - Podpora zaměstnanosti mladých lidí,
 - Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova,
 - Evropský námořní a rybářský fond;
- Národní spolufinancování
 - národní veřejné zdroje (státní rozpočet, státní fond, rozpočet kraje, rozpočet obce, jiné národní veřejné zdroje);
 - národní soukromé zdroje;
- Soukromé zdroje (půjčky¹⁶ nebo vlastní kapitál).

Celková výše zdrojů financování by měla vždy odpovídat počátečním investičním nákladům.

5.1.3. ZÁSADY „ZNEČIŠŤOVATEL PLATÍ“, PLNÉ POKRYTÍ NÁKLADŮ A DOSTUPNOST

Při nastavování výše poplatků či sazeb za užití výstupu projektu je třeba naplnit i základní principy pro hodnocení projektů. Systém pro stanovení poplatků za použití výstupu projektu by měl být úměrný společenským mezním výrobním nákladům, které zahrnují celkové náklady ekologických služeb, včetně kapitálových nákladů, náklady znečištění životního prostředí včetně nákladů uplatněných preventivních opatření a náklady související se vzácností a omezeností využívaných zdrojů. Reflektována musí být následující pravidla:

- náklady znečištění životního prostředí včetně uplatněných preventivních opatření nesou ti, kteří znečištění způsobují;
- uplatněné poplatky plně vykompenzují celkové náklady ekologických služeb, včetně kapitálových nákladů;
- výše poplatků je stanovena s cílem zajištění kompenzace kapitálových nákladů, provozních nákladů a nákladů na údržbu, včetně nákladů na životní prostředí a zdroje;

¹⁶ Zde je půjčka finančním příjmem a považuje se za finanční zdroj pocházející od třetích stran.

- struktura poplatků maximalizuje příjmy projektu před zapojením veřejných dotací při respektování principu dostupnosti.

Princip dostupnosti spočívá v tom, že výše poplatku respektuje finanční možnosti uživatele. V sektorech, kde je dostupnost obzvlášť významný aspekt, přistupujeme ke stanovení výše poplatku s cílem zajistit kompenzaci alespoň tzv. minimálních nákladů, tj. provozních nákladů, nákladů na údržbu a reprodukční náklady projektu po dobu referenčního období pro zajištění udržitelnosti projektu.

5.1.4. ZÁKLADNÍ UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY

Na základě vstupních veličin definovaných v předchozí kapitole lze vypočítat základní finanční ukazatele a zhodnotit plánovanou investici po finanční stránce. Stěžejními ukazateli jsou:

- finanční návratnosti investice;
- finanční návratnosti kapitálu;
- finanční udržitelnost projektu.

Výpočet těchto ukazatelů bude probíhat automaticky v modulu CBA MS2014+¹⁷ po vyplnění vstupních veličin pro finanční analýzu.

5.1.4.1 FINANČNÍ NÁVRATNOST INVESTICE

V rámci posuzování finanční návratnosti investice hodnotíme finanční výkon projektu. Používáme k tomu dva ukazatele vyjadřující schopnost čistých příjmů projektu pokrýt investiční náklady bez ohledu na zdroj nebo způsob jejich financování:

- **finanční čistá současná hodnota investice (FNPV investice)**

$$FNPV = \sum_{t=0}^n a_t S_t = \frac{S_0}{(1+i)^0} + \frac{S_1}{(1+i)^1} + \dots + \frac{S_n}{(1+i)^n}$$

S_t balance cash flow v čase t (čistý cash flow, tj. rozdíl očekávaných příjmů a investičních a provozních výdajů)

a_t finanční diskontní faktor zvolený pro diskontování v čase t (tj. $a_t = 1 / (1 + i)^t$)

i finanční diskontní sazba

n poslední rok referenčního období

t časový horizont referenčního období

¹⁷ v IS SZIF pro PRV a OP R

Čistá současná hodnota je ukazatel, který počítá pouze a jen s budoucím cashflow. Finanční čistá současná hodnota investice je tedy definována jako částka, která se vypočítá jako diskontovaná hodnota očekávaných příjmů mínus očekávané investiční a provozní náklady projektu (diskontované). Vypovídá o tom, kolik peněz žadateli/příjemci za zvolenou dobu životnosti projektu daný projekt přinese anebo sebere. V rámci tohoto ukazatele nejde o účetní položky, jako jsou výnosy a náklady, ale jde jen o peněžní toky, které nám daný projekt přinese. Základem výpočtu FNPV investice je schopnost kvalifikovaně odhadnout budoucí finanční toky související s projektem, stejně tak jako zvolit správnou dobu životnosti projektu neboli časový rámec, pro který FNPV investice budeme počítat. Doba životnosti totiž velice významným způsobem ovlivňuje hodnotu FNPV investice a její změna o pouhých pár let může z původně ztrátové investice udělat investici vysoce výnosnou.

Z výše uvedeného je zřejmé, že „správná“ hodnota FNPV investice je jakékoliv nezáporné číslo. „Správná“ ale ve smyslu hodnocení investice jako takové, nikoliv z pohledu hodnocení, zda je nutné tuto investici spolufinancovat. Kladné číslo FNPV investice totiž vyjadřuje, že projekt je finančně soběstačný a dodatečné prostředky nejsou nutné. **Projekt je tedy možné spolufinancovat pokud FNPV investice nabývá hodnoty záporné¹⁸, avšak výše příspěvku z veřejných zdrojů musí být zvolena tak, aby projekt nezačal vytvářet čistý zisk** (poté lze mluvit o přefinancování projektu).

V případě diskontování je nutné zmínit rozdíl v tom, zda počítáme od 0 či od 1. Pokud počítáme od 0, tak se první rok peněžní toky nediskontují (první zlomek ve finále tvoří jen S_0), zatímco pokud začneme počítat od 1, tak peněžní toky v prvním roce už budou diskontované. To je vhodné zejména tehdy, kdy velká část peněžních toků bude placena až ke konci roku, kdy se o investici rozhodlo (ve smyslu 12 měsíců od doby schválení projektu). V souladu s Průvodcem analýzou nákladů a přínosů investičních projektů vydaným Evropskou komisí doporučuje MMR-NOK používat výpočet začínající od 0, který je rovněž zapracován i v modulu CBA v MS2014+.

- **finanční návratnost investice (FRR; finanční vnitřní výnosové procento)**

$$\sum [S_t / (1 + FRR)^t] = 0$$

Finanční návratnost investice se definuje jako diskontní sazba, jejímž výsledkem je nulová FNPV investice. FRR vypovídá o tom, kolik procent na hodnoceném projektu vyděláme, pokud zvážíme časovou hodnotu peněz. Jinými slovy je to takový ukazatel návratnosti investice (ROI), který ovšem počítá s diskontovaným cashflow. Ze samotného FRR však není patrný zisk vytvořený projektem. Pro výpočet FRR, stejně jako pro výpočet FNPV investice je základem správný odhad budoucích finančních toků plynoucích z hodnoceného projektu, rozdíl je však v tom, že pro výpočet FRR je třeba zřetelně oddělit období

¹⁸ Nutné upozornit, že požadavek na zápornou hodnotu neplatí pro některé projekty zakládající veřejnou podporu, pro které to není relevantní. Viz Metodické doporučení pro oblast veřejné podpory vydané MMR-NOK.

počátečních investic, kdy jsou peněžní toky záporné a období projevení přínosů z projektu, kdy jsou souhrnné peněžní toky už kladné.

Hodnotitel tedy FRR používá zejména s cílem posoudit budoucí výkonnost investice ve srovnání s jinými projekty nebo s referenční hodnotou požadované míry návratnosti. Tento výpočet také přispívá k rozhodování o tom, zda projekt vyžaduje finanční podporu EU. Obecně je pro investici důležité, aby FRR bylo kladné a co nejvyšší, avšak pro to, **aby projekt mohl být spolufinancován z veřejných zdrojů, musí být FRR nižší než použitá diskontní sazba¹⁹**. V takovém případě dosáhne FNPV záporných hodnot, vytvořené příjmy nepokryjí náklady a projekt vyžaduje finanční pomoc EU.

5.1.4.2 FINANČNÍ NÁVRATNOST KAPITÁLU

Pro posouzení tohoto ukazatele opět počítáme finanční čistou současnou hodnotu (FNPV kapitálu), avšak v rámci tohoto ukazatele se finanční zdroje (bez příspěvku Unie) investované do projektu považují za odliv peněžních prostředků, nikoliv za investiční náklady. Ostatní zdroje financování (kromě příspěvku Unie) by měly být uvažovány v okamžiku, kdy jsou v projektu skutečně vyplaceny nebo splaceny (v případě půjček a úvěrů).

Vnitřní výnosové procento kapitálu stanoví výnosnost pro příjemce (národní veřejné i soukromé).

Tento ukazatel vyjadřuje návratnost kapitálu vloženého do projektu, lze jej tedy použít ke zhodnocení návratnosti národního kapitálu jako celku nebo návratnosti kapitálu jednotlivých subjektů zapojených do financování projektu (např. při zapojení více subjektů je v rámci finanční analýzy prováděna konsolidace jejich zdrojů a prostřednictvím tohoto ukazatele lze zhodnotit návratnost kapitálu vloženého do projektu každým ze subjektů).

Finanční čistá současná hodnota kapitálu je v tomto případě součtem čistých diskontovaných peněžních toků (cash flow), které získají vnitrostátní příjemci (jak veřejní, tak soukromí) v důsledku realizace projektu. Odpovídající finanční míra návratnosti kapitálu z těchto toků určuje návratnost v procentních bodech. Při výpočtu FNPV kapitálu a FRR se zohledňují všechny zdroje financování, s výjimkou příspěvku EU. Tyto zdroje jsou brány jako výdaje (na účtu finanční udržitelnosti se jedná o příjmy), a ne investiční náklady (protože jsou součástí výpočtu finanční návratnosti investice).

5.1.4.3 FINANČNÍ UDRŽITELNOST PROJEKTU

Určení udržitelnosti projektu znamená posouzení, zda nevzniká riziko vyčerpání peněz v budoucnosti. Musí být doloženo, jak budou v časovém horizontu projektu odpovídat zdroje financování meziročním výdajům. Z toho plyne, že stěžejní je načasování peněžních příjmů

¹⁹ Nutné upozornit, že požadavek na FRR nižší než použitá diskontní sazba neplatí pro některé projekty zakládající veřejnou podporu, pro které není relevantní požadavek na zápornou hodnotu FNPV, které je dosaženo právě při FRR nižší než použitá diskontní sazba. Viz Metodické doporučení pro oblast veřejné podpory vydané MMR-NOK.

a plateb. **Projekt je udržitelný, pokud je čistý tok kumulovaného vytvářeného peněžního toku kladný pro všechny uvažované roky.**

Mezi vstupy posuzující finanční udržitelnost projektu z hlediska cash flow řadíme:

- zdroje financování,
- provozní výnosy z poskytování zboží a služeb, a
- transfery, dotace a jiné finanční zisky, které nepocházejí z poplatků placených uživateli za užívání infrastruktury.

Zůstatková hodnota by se neměla brát v úvahu, ledaže dojde k faktické likvidaci aktiva v posledním roce analýzy.

V následujících tabulkách je uveden příklad udržitelného a neudržitelného projektu. Neudržitelný projekt v tabulce 4 má kumulovaný čistý peněžní tok záporný v letech 7, 8 a 9.

Tabulka 3: Udržitelný projekt

	ROKY									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Celkové finanční výnosy	165	25	0	10	0	0	0	0	0	0
Celkové provozní výnosy	0	42	115	119	126	126	126	126	126	126
Celkové příjmy	165	67	115	129	126	126	126	126	126	126
Celkové provozní náklady	0	-56	-75	-98	-101	-101	-101	-101	-117	-117
Celkové investiční náklady	-165	-4	-4	-24	-3	0	-26	0	0	0
Úroky	0	0	0	0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0
Splátky jistiny	0	0	0	0	-2	-2	-2	-2	-2	0
Daně	0	-6	-7	-8	-9	-9	-9	-9	-9	-9
Celkové výdaje	-165	-66	-86	-130	-115,2	-112,2	138,2	-112,2	-128,2	-126
Celkový peněžní tok	0	1	29	-1	10,8	13,8	-12,2	13,8	-2,2	0
Kumulovaný peněžní tok	0	1	30	29	39,8	53,6	41,4	55,2	53	53

Tabulka 4: Neudržitelný projekt

	ROKY									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Celkové finanční výnosy	165	25	0	10	0	0	0	0	0	0
Celkové provozní výnosy	0	45	115	125	108	115	115	115	115	115
Celkové příjmy	165	70	115	135	108	115	115	115	115	115
Celkové provozní náklady	0	-56	-98	-98	-101	-101	-101	-101	-101	-101
Celkové investiční náklady	-165	-6	-2	-24	-3	0	-26	0	0	0
Úroky	0	0	0	0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0
Splátky úvěrů	0	0	0	0	-2	-2	-2	-2	-2	0
Daně	0	-6	-7	-8	-9	-9	-9	-9	-9	-9
Celkové výdaje	-165	-68	-107	-130	-115,2	-112,2	138,2	-112,2	-112,2	-101
Celkový peněžní tok	0	2	8	5	-7,2	2,8	-23,2	2,8	2,8	14
Kumulovaný peněžní tok	0	2	10	15	7,8	10,6	-12,6	-9,8	-7	7

Pokud existuje v projektu předchozí infrastruktura, která je spravována určeným provozovatelem, vzniká otázka celkové finanční udržitelnosti provozovatele po projektu. Na takové posouzení je nutno nahlížet poněkud jinak a komplexněji, což většinou vyžaduje zvláštní audit pro prokázání finanční udržitelnosti provozovatele. V případě, kdy je

provozovatel stát nebo jemu podřízená organizace by navíc do výpočtu finanční udržitelnosti projektu měla vstupovat výše roční podpory.

5.2. ZPŮSOBILÉ VÝDAJE A VÝŠE PŘÍSPĚVKU UNIE

Pro výpočet výše podpory je nezbytné znát výši způsobilých výdajů projektu.

Všeobecné podmínky pro způsobilost výdajů jsou vyjma evropské legislativy (Obecné nařízení a ustanovení konkrétních fondů²⁰) v programovém období 2014-2020 stanoveny na úrovni členských států a vztahují se na veškeré výdaje vykázané v rámci programu. V rámci ČR je vydán závazný Metodický pokyn pro způsobilost výdajů²¹. Posouzení způsobilosti výdajů v programu má v kompetenci příslušný řídicí orgán. Výdaj však musí splňovat všeobecné podmínky způsobilosti výdajů, které jsou uvedeny v „Metodickém pokynu pro způsobilost výdajů“.

5.3. METODY VÝPOČTU PODPORY

Čisté příjmy projektu za celé referenční období by měly být pokud možno zohledněny ve výpočtu podpory předem, tj. při prvotním výpočtu podpory tak, aby nedocházelo ke zbytečnému přefinancování projektu a finanční prostředky EU bylo možné optimálně využít. Pro výpočet podpory lze u projektů spadajících pod čl. 61 použít následující metody. Rozhodnutí o použití metody na konkrétní projekt je v kompetenci řídicího orgánu. Tyto metody jsou zpracovány do MS2014+²² modulu CBA.

5.3.1. PAUŠÁLNÍ SAZBA (FLAT RATE)

Při použití metody paušální sazby platí:

- Období rozhodné pro posouzení, zda projekt vytváří čisté příjmy dle čl. 61:

<i>R e f e r e n č n í o b d o b í</i>		
<i>Realizace projektu</i>	<i>Doba udržitelnosti</i>	

- Období, za které zohledňujeme příjmy dle čl. 61 ve výpočtu:

<i>R e f e r e n č n í o b d o b í</i>		
<i>Realizace projektu</i>	<i>Doba udržitelnosti</i>	

²⁰ Pro ERDF čl. 3 Nařízení EP a Rady (EU) č. 1301/2013, pro FS čl. 2 Nařízení Rady (ES) č. 1300/2013, pro ESF čl. 13 Nařízení EP a Rady (EU) č. 1304/2013, pro EZFRV články pro jednotlivá opatření Nařízení EP a Rady (EU) č. 1305/2013 a pro EÚS čl. 18-20 Nařízení EP a Rady (EU) č. 1299/2013.

²¹ „Metodický pokyn pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014-2020“, který byl schválen usnesením vlády č. 597 ze dne 9. srpna 2013.

²² IS SZIF pro PRV a OP R

- Období, ve kterém monitorujeme skutečně vzniklé příjmy dle čl. 61:

<i>R e f e r e n č n í o b d o b í</i>		
<i>Realizace projektu</i>	<i>Doba udržitelnosti</i>	

Metoda paušální sazby je přístup naplňující princip zjednodušení pro tento typ projektů pro programové období 2014-2020. Její podstatou je jednorázové snížení způsobilých výdajů procentní paušální sazbou definovanou na úrovni EK pro jednotlivé sektory a subsektory.

Postup výpočtu:

1. krok: stanovení základu pro výpočet podpory

$$NDA = EC * (1 - FR)$$

NDA..... základ pro výpočet podpory nediskontovaný

EC.....způsobilé výdaje

FR.....paušální sazba

Celkové způsobilé výdaje projektu se sníží o příjmy vytvořené projektem, které jsou vyjádřené procentní sazbou.

2. krok: výše příspěvku Unie

$$EU = NDA * p$$

p.....maximální míra spolufinancování pro danou prioritní osu

Tabulka 5: Paušální sazby dle sektorů²³

Sektor	Paušální sazba
Silnice	30 %
Železnice	20 %
Městská doprava	20 %
Voda	25 %
Odpadové hospodářství	20 %
Výzkum, vývoj a inovace	20 %

²³ Příloha V nařízení EP a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu, o obecných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006; Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1516 ze dne 10. června 2015, kterým se podle nařízení EP a Rady (EU) č. 1303/2013 stanoví paušální sazba pro operace financované z evropských strukturálních a investičních fondů v sektoru výzkumu, vývoje a inovací.

Při použití metody paušální sazby považujeme čisté příjmy vzniklé v průběhu realizace i po realizaci za zohledněné ve výši podpory a není vyžadováno další snižování způsobilých výdajů projektu. Při použití této metody není nutné monitorovat skutečnou výši realizovaných příjmů ani posuzovat zůstatkovou hodnotu projektu.

Paušální sazby jsou stanoveny z úrovně EK a jsou pro všechny členské státy stejné. Pro sektory, pro které paušální sazba stanovena není, je možné využít tuto metodu diskontovaných peněžních toků, tj. finanční mezeru, nebo může řídicí orgán na základě ověřitelné metody založené na historických údajích nebo objektivních kritériích navrhnout výši paušální sazby. Návrh takové paušální sazby musí být verifikován ze strany auditního orgánu. O návrhu nové paušální sazby informuje řídicí orgán také MMR-NOK, který zajistí stanoviska ostatních, v daném sektoru relevantních řídicích orgánů, a následně i umožní její využití v MS2014+. Novou paušální sazbu lze zahrnout do podmínek implementace programu až po jejím odsouhlasení relevantními řídicími orgány a auditním orgánem. Následně je její využití možné pouze u nových projektů, resp. u nových výzev, nikoliv zpětně. Evropská komise může prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci výši paušálních sazeb změnit nebo definovat paušální sazby pro další sektory či subsektory. Tyto nové paušální sazby poté lze použít pouze u nových projektů, nikoliv zpětně na již schválené projekty.

Tabulka 6: Příklad výpočtu podpory s použitím flat rate

Ukazatel		Reálné hodnoty	
Investiční výdaje	IC	296 158 000	
Způsobilé výdaje	EC	184 649 330	
Referenční období		30	
Paušální sazba	FR	20 %	
Míra spolufinancování	p	85 %	
Míra národního spolufinancování	ns	15 %	
Způsobilé výdaje připadající na finanční mezeru/očištěné o flat rate (základ pro výpočet podpory)	NDA	$NDA = (1-FR) * EC$	147 719 464
Výše příspěvku Unie	EU	$EU = NDA * p$	125 561 544
Výše národního spolufinancování	NS	$NS = NDA * ns$	22 157 920

V tabulce č. 6 je znázorněn příklad výpočtu²⁴ podpory s použitím metody flat rate. Stejně údaje jsou použity u příkladu výpočtu podpory metodou finanční mezery. V porovnání těchto dvou metod vychází výhodněji (vyšší podpora) využití flat rate, nutno ale zdůraznit, že záleží vždy na konkrétních podmínkách a konkrétní výši jednotlivých veličin, tj. ne vždy musí být metoda flat rate výhodnější. Modul CBA MS2014+²⁵ umožňuje zkušební výpočet oběma metodami a tudíž jejich vzájemné porovnání.

5.3.1.1 ZÁKLAD PRO VÝPOČET PODPORY V PŘÍPADĚ ZOHLEDNĚNÍ SOUKROMÝCH ZDROJŮ²⁶

Pokud jsou součástí zdrojů financování projektu i soukromé zdroje, je důležité je oddělit od veřejných výdajů. Základ pro výpočet podpory, ze kterého se následně počítá výše příspěvku Unie a národního spolufinancování obsahuje pouze **způsobilé veřejné výdaje bez soukromých zdrojů** (viz následující schéma).

Povinné zapojení soukromých zdrojů příjemce v určité výši nad rámec příjmů může nařídít řídicí orgán, obvykle procentem na způsobilých výdajích. Toto procento se odvozuje od základu pro výpočet podpory (resp. způsobilých výdajů připadající na finanční mezeru/očištěné o flat rate).

$$PE = NDA * r$$

PE..... soukromé zdroje

EC..... způsobilé výdaje

r..... stanovený podíl soukromých zdrojů na způsobilých výdajích

NDAzáklad pro výpočet podpory (způsobilé výdaje připadající na finanční mezeru/očištěné o flat rate)

Po odečtení výše vypočtených soukromých zdrojů od základu pro výpočet podpory získáme tzv. modifikovaný základ pro výpočet podpory, ze kterého se následně provede výpočet výše příspěvku Unie dle míry spolufinancování a výše národního spolufinancování.

$$NDA_{PE} = NDA - PE$$

NDA_{PE}..... modifikovaný základ pro výpočet podpory (po odečtení části soukromých zdrojů)

Pro názornost je způsob výpočtu výše podpory při zohlednění soukromých zdrojů uveden v následující tabulce. Pro výpočet je stanoveno, že příjemce musí uhradit 20 % způsobilých výdajů projektu.

²⁴ Ve všech výpočtech v tomto doporučení je použito matematické zaokrouhlování.

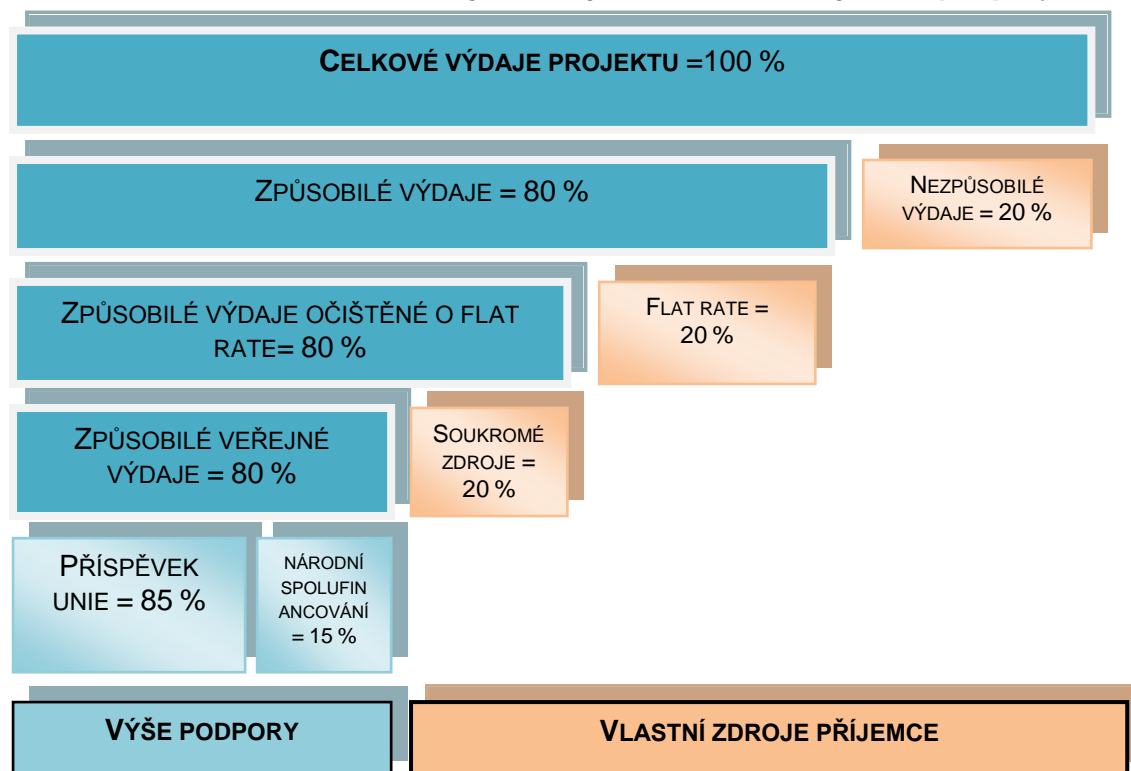
²⁵ IS SZIF pro PRV a OP R

²⁶ V případě, že soukromé zdroje nejsou součástí národního spolufinancování.

Tabulka 7: Výpočet výše podpory v případě soukromých zdrojů

Ukazatel	Výpočet	
Způsobilé výdaje	EC	184 649 330
Způsobilé výdaje připadající na finanční mezeru/očištěné o flat rate (základ pro výpočet podpory)	$NDA = (1-FR) * EC$	147 719 464
Soukromé zdroje	$PE = NDA * r$	29 543 893
	$147 719 464 * 0,2$	
Modifikovaný základ pro výpočet podpory	$NDA_{PE} = NDA - PE$	118 175 571
Výše příspěvku Unie	$EU = NDA_{PE} * p$	100 449 235
	$118 175 571 * 0,85$	
Výše národního spolufinancování	$NS = NDA_{PE} * ns$	
	$118 175 571 * 0,15$	17 726 336

Z následujícího schématu, které přehledně rozpadá celkové výdaje až na definování části soukromých zdrojů, vyplývá, že příjemce uhradí nejen výši soukromých zdrojů, tj. povinných 20 % ze způsobilých výdajů, ale i část způsobilých výdajů připadajících na flat rate a rovněž nezpůsobilé výdaje projektu.

Schéma 1 – Zohlednění soukromých zdrojů v základu pro výpočet podpory

5.3.2. DISKONTOVANÉ ČISTÉ PŘÍJMY (METODA FINANČNÍ MEZERY) – PROJEKTY, JEJICHŽ PŘÍJMY LZE OBJEKTIVNĚ ODHADNOUT PŘEDEM

Při použití této metody platí:

- Období rozhodné pro posouzení, zda projekt vytváří čisté příjmy dle čl. 61:

<i>R e f e r e n č n í o b d o b í</i>		
<i>Realizace projektu</i>	<i>Doba udržitelnosti</i>	

- Období, za které zohledňujeme příjmy dle čl. 61 ve výpočtu:

<i>R e f e r e n č n í o b d o b í</i>		
<i>Realizace projektu</i>	<i>Doba udržitelnosti</i>	

- Období, ve kterém monitorujeme skutečně vzniklé příjmy dle čl. 61:

<i>R e f e r e n č n í o b d o b í</i>		
<i>Realizace projektu</i>	<i>Doba udržitelnosti</i>	

Metoda finanční mezery byla hlavní metodou používanou pro určení výše podpory u projektů vytvářejících příjmy v programovém období 2007-2013. Jejím principem je výpočet části investičních nákladů projektu, jež nemůže být financována samotným projektem, a musí být proto financována formou dotací.

Finanční mezera tedy představuje rozdíl mezi současnou hodnotou investičních nákladů na projekt a čistým příjmem za určené referenční období, které je přiměřené pro dané kategorie investice (rozdíl výnosů a provozních nákladů, tzn. určuje jaká část investičních nákladů projektu není pokryta z příjmů projektu).

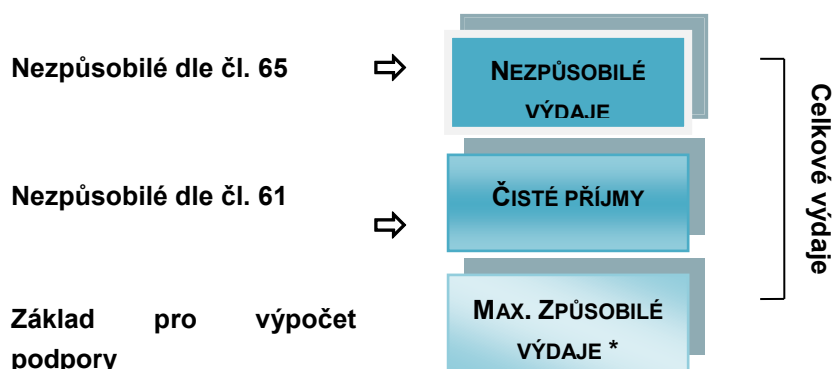
Při výpočtu finanční mezery musí řídicí orgány vzít v úvahu následující:

- **referenční období** – čím delší je časový horizont, tím vyšší je v zásadě čistý příjem, jenž musí být při výpočtu finanční mezery zvážen (podrobněji viz kapitola 5.1.1.4);
- **zůstatkovou hodnotu** – představuje určitou náhradu zůstatkového příjmu; zůstatková hodnota se sice započítává do příjmu projektu, avšak nemůže být rozhodujícím faktorem pro zahrnutí projektu pod čl. 61, tj. pokud příjmy projektu bez zůstatkové hodnoty nepřevýší provozní výdaje projektu, nejedná se o projekt dle čl. 61;
- **běžně očekávanou ziskovost** zvažované kategorie projektu – cílem je ověření, zda byl zvolen vhodný plán financování. Je nutné řádně zohlednit běžně očekávanou ziskovost a stanovit příspěvek z fondů tak, aby investor nemohl dosáhnout nepřiměřeného zisku;
- **aplikaci zásady „znečišťovatel platí“** – externí náklady vytvářené znečišťováním musí být hrazeny těmi, kdo znečištění způsobují. V případě metody finanční mezery může být uplatnění této zásady demotivující, neboť za jinak stejných podmínek vedou vyšší ceny k nižšímu příspěvku z fondů;

- **úsporu provozních nákladů** – při výpočtu finanční mezery je nutné brát v úvahu případné úspory provozních nákladů vytvořené projektem, tzn. není-li pokles provozních nákladů kompenzován odpovídajícím poklesem provozních dotací, musí být o tuto úsporu nákladů sníženy provozní výdaje projektu²⁷. Úspory provozních nákladů je možné ignorovat, pokud je možné prokázat, že jsou vyváženy odpovídajícím snížením provozních dotací. Pokud snížení provozních dotací nepokrývá celou částku úspor provozních nákladů, zbývající část úspor provozních nákladů musí být zahrnuta do výpočtu finanční mezery.

U projektů vytvářejících příjmy dle čl. 61 způsobilé výdaje nesmí převýšit současnou hodnotu celkových nákladů, po odečtení současné hodnoty čistých příjmů z investice během referenčního období. Z podílu příspěvku Unie jsou vyloučeny výdaje, které jsou sice věcně způsobilé (dle čl. 65 Obecného nařízení), nicméně jsou kryty příjmy, a proto není možné je vykazovat do EK (neměly by být zahrnuty do výkazu výdajů). Je ale nezbytné, aby i tyto výdaje byly součástí monitorovacího systému, tj. uváděny příjemci v žádostech o platbu. Z hlediska čl. 61 jsou tyto výdaje považovány za nezpůsobilé.

Schéma 2: Rozpad celkových výdajů projektu

* Maximálními způsobilými výdaji se rozumí výdaje, které představují základ pro výpočet podpory a jsou následně vykazovány do EK, tzn. ZV připadající na finanční mezeru/očistěné o flat rate, resp. způsobilé veřejné výdaje.

5.3.2.1 POMĚRNÁ ALOKACE NA ZPŮSOBILÉ/NEZPŮSOBILÉ VÝDAJE

Čl. 61 stanoví, že pokud je ke spolufinancování způsobilá jen část investičních nákladů, budou čisté příjmy alokovány na poměrném základě na způsobilou i nezpůsobilou²⁸ část investičních nákladů.

Při výpočtu finanční mezery je tedy nutné přihlížet pouze k poměrné části čistých příjmů. Například, pokud je způsobilých pouze 80 % diskontovaných investičních nákladů²⁹, což

²⁷ Neplatí pro projekty zaměřené na snížení energetické náročnosti.

²⁸ Nezpůsobilé výdaje v textu odpovídají definici dle čl. 65 Obecného nařízení.

znamená, že 20 % diskontovaných investičních nákladů není způsobilých, potom 20 % diskontovaných čistých příjmů rovněž nemůže být zvažováno při použití metody finanční mezery.

V následujícím schématu je uveden zjednodušený příklad stanovení základu pro výpočet podpory³⁰.

Schéma 3: Alokace na poměrném základu

Schéma uvádí zjednodušený výpočet finanční mezery, která byla zjištěna jako rozdíl celkových výdajů a čistých příjmů. Z důvodu existence nezpůsobilých výdajů je nutné provést alokaci na poměrném základě.

Analogicky musí být rozděleny příjmy na část připadající na způsobilé a nezpůsobilé výdaje.

Metoda finanční mezery je založena na schopnosti odhadnout předem výši příjmů generovanou projektem. Tato schopnost je ovlivněna různými faktory.

Příjmy sestávají ze dvou částí:

- **výše poplatků/nájemného/cen (dále jen „poplatky“)** – poplatky jsou určovány strategickým rozhodnutím realizátora investice, případně politickými rozhodnutími, kdy poté závisí na současných politických opatřeních (např. poplatky za zpracování odpadu účtované uživatelům nebo mýtné na dálnicích)

²⁹ Při srovnání jsou porovnávány diskontované veličiny.

³⁰ Pro zjednodušení je v příkladu upuštěno od diskontování hodnot.

- a očekávaných změnách regulačního rámce (např. použití zásady „znečišťovatel platí“ může změnit účtované poplatky);
- **počtu uživatelů a/nebo množství zboží/služeb poskytovaných v rámci projektu** – počet uživatelů závisí na všech faktorech ovlivňujících poptávku po zboží/službě, která je poskytována v rámci příslušného investičního projektu.

Možnost objektivně odhadnout příjmy předem je tedy dána faktory, na nichž závisí poplatky a poptávka. Aby byl realizátor investice schopný předem odhadnout výši očekávaných příjmů, musí znát výši ceny, kterou bude za užívání výstupu projektu požadovat, jakož i očekávaný počet uživatelů.

Bude-li např. cílem projektu oprava kulturní památky, která bude následně za poplatek (vstupné) zpřístupněna návštěvníkům, bude odhad výše ročních příjmů proveden jako součin výše vstupného a očekávaného počtu návštěvníků/rok.

Následující tabulka uvádí orientační přehled faktorů ovlivňujících možnost odhadnout příjmy předem:

Tabulka 8: Přehled faktorů, na nichž závisí výše poplatků a poptávky

Možnost odhadu příjmů	Poplatky	Odhadovaná poptávka
Odhad příjmů předem JE objektivně možný	Jasně stanovená cenová strategie / politická volba	Dostupné modely a údaje
	Předvídatelná politika	Odborná stanoviska na základě modelů a údajů
Odhad příjmů předem NENÍ objektivně možný	Nedostatek údajů – nová poptávka vytvářená nabídkou	Nedostatek údajů – odborná stanoviska jsou vysoce subjektivní

Klasifikace projektů na projekty, jejichž příjmy mohou nebo nemohou být odhadnuty předem, závisí na řadě faktorů ovlivňujících možnost prognózování určujících faktorů příjmů, tj. poplatků a poptávky. Z výše uvedené tabulky vyplývá, že nejdůležitějšími z těchto faktorů je dostupnost konzistentních údajů a předchozí zkušenost s podobnými investičními projekty.

5.3.2.2 STANOVENÍ DISKONTOVANÝCH HODNOT

Jak je uvedeno výše, způsobilé výdaje u projektů vytvářejících příjmy nesmí přesáhnout rozdíl mezi **současnou hodnotou investičních nákladů a současnou hodnotou čistých příjmů** z investic během určitého referenčního období. Úprava budoucích hodnot nákladů a příjmů k současnému okamžiku se provádí diskontováním příslušných hodnot

prostřednictvím diskontní sazby, tj. vynásobením budoucí hodnoty koeficientem (tzv. diskontním faktorem), který s časem klesá.³¹

$$DC_t = C_t * 1 / (1 + i)^t$$

DC_t diskontovaná hodnota v roce t

C_t budoucí hodnota v roce t

i referenční diskontní sazba

$1/(1+i)$ diskontní faktor

5.3.2.3 VÝPOČET FINANČNÍ MEZERY A STANOVENÍ VÝŠE PODPORY

Umožňuje-li to povaha projektu, pracuje se při výpočtu výše podpory prostřednictvím finanční mezery s rozdílovou variantou příjmů, provozních výdajů a zůstatkové hodnoty (tzv. přírůstková metoda, viz kapitola 5.1.1.2). Vstupy jsou vyčísleny na základě rozdílu mezi investiční a nulovou variantou projektu.

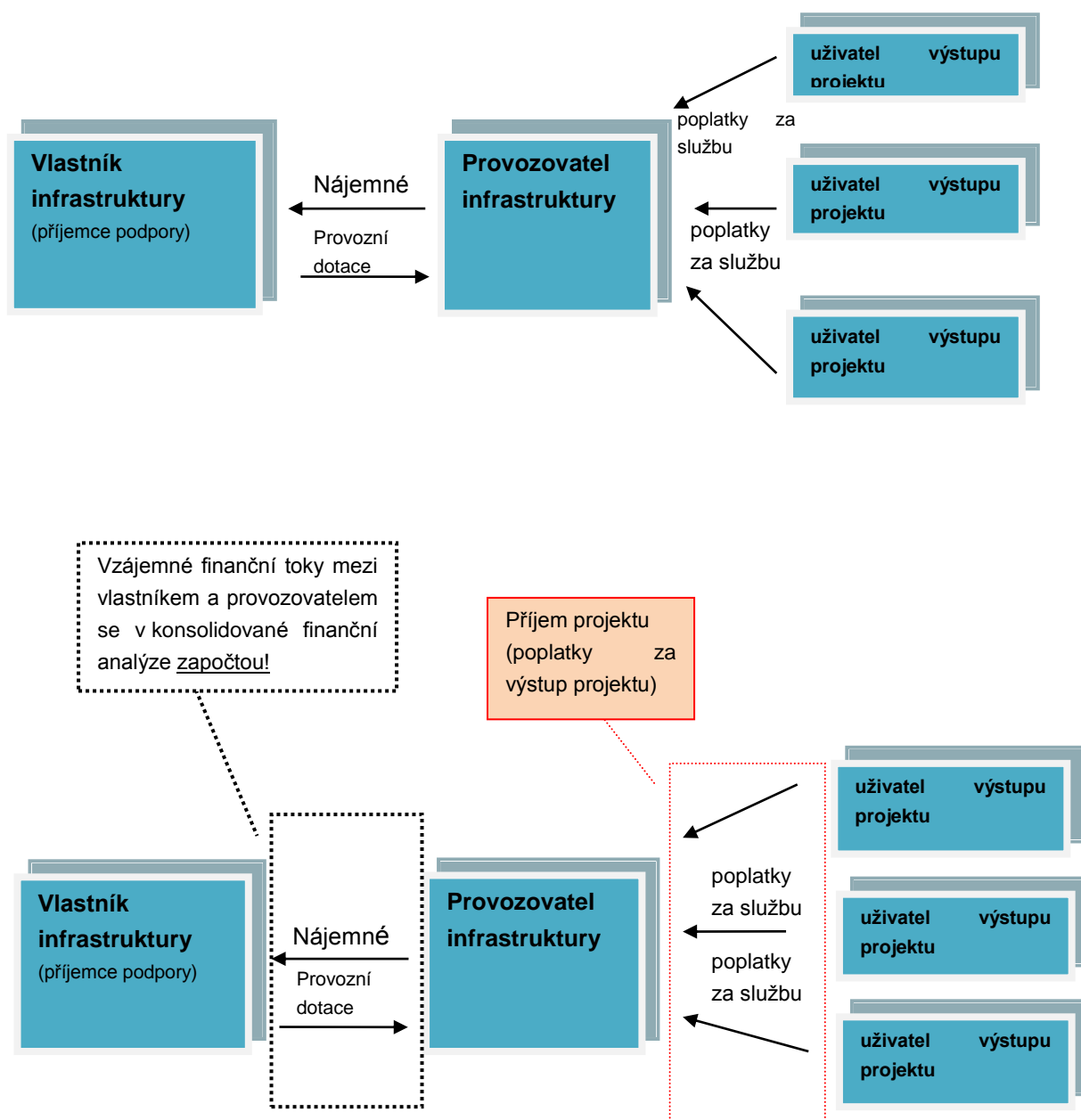
Veškeré vstupy jsou u neplátců DPH kalkulovány včetně DPH a u plátců DPH (mají-li nárok na odpočet) bez DPH. Jejich výše musí být v souladu s hodnotami obsaženými v žádosti o dotaci a finanční resp. cost-benefit analýze³².

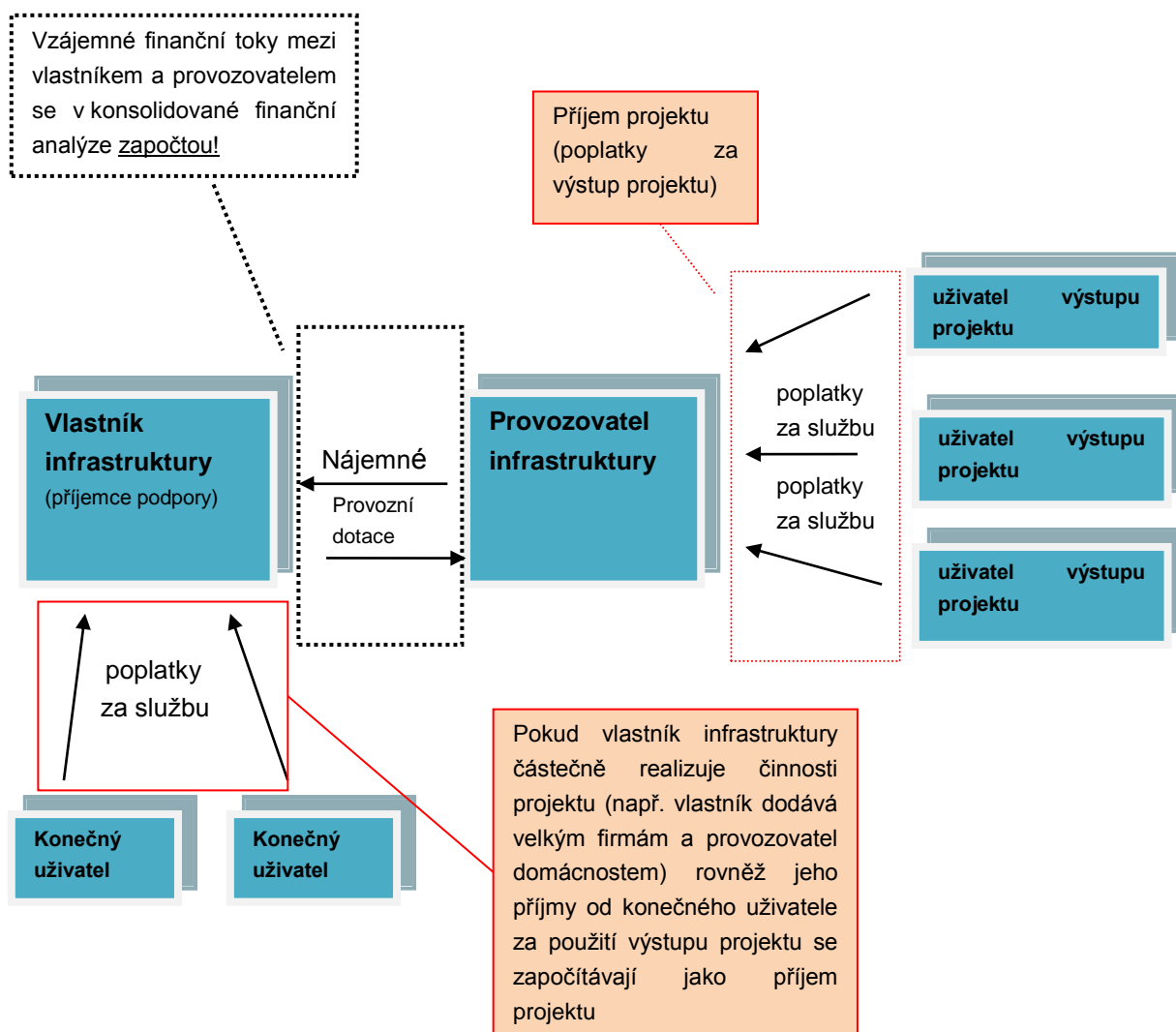
Vstupy pro výpočet finanční mezery jsou zpracovávány z pohledu vlastníka infrastruktury – žadatele. V případě, že provozovatelem infrastruktury bude jiný subjekt než vlastník, jsou vstupy vyčísleny v konsolidované podobě, tzn. souhrnně za vlastníka i provozovatele (stejným způsobem jako v případě konsolidované finanční analýzy). Z definice příjmů rozhodných pro aplikaci čl. 61 je patrné, že příjmem, ke kterému musí být v případě finanční mezery přihlédnuto, je příjem provozovatele (konečný výstup projektu). Finanční toky mezi vlastníkem a provozovatelem (např. poplatky za pronájem či platby za prokazatelnou ztrátu) nejsou pro výpočet finanční mezery rozhodující, jelikož v případě konsolidace jsou „vykráceny“ náklady hrazenými provozovatelem (poplatek za pronájem je příjmem vlastníka a zároveň nákladem provozovatele).

³¹ Příklad diskontování jednotlivých veličin v Příloze č. 1.

³² Pro jednoduchost je možné při výpočtu finanční mezery ignorovat daně, avšak je nutné používat konzistentní přístup u všech projektů.

Schéma 4 – Konsolidace vstupů

Konsolidaci provádíme pouze tam, kde je to opravdu žádoucí pro postihnutí výstupu projektu. Pokud je předmětem projektu např. rekonstrukce památkové budovy, do které se bude vybírat vstupné od návštěvníků a případně bude prostor budovy jednorázově pronajímán třetí straně pro uspořádání koncertu apod., příjmem jsou poplatky ze vstupného od návštěvníků a nájemné obdržené od třetí strany. Je nežádoucí a pro příjemce nadměrně zatěžující konsolidovat i jednorázové či krátkodobé pronájmy, zde nájemník nefiguruje jako provozovatel.

V souladu s čl. 61 je pro určení finanční mezery nutné zvažovat „čisté příjmy z investice“, tzn. při výpočtu lze brát v úvahu pouze „přírůstkový“ čistý příjem plynoucí z investice. Čistý příjem tvoří rozdíl mezi příjmem a provozními náklady, přičemž do provozních nákladů

nejsou zahrnuty finanční náklady (např. platba úroků, splátka úvěru) a odpisy (nejsou součástí cash-flow)³³.

Postup výpočtu:

1. krok: míra mezery ve financování

Prvním krokem při výpočtu výše podpory je zjištění velikosti finanční mezery, která představuje maximální způsobilé výdaje³⁴. Jak je uvedeno výše, samotnému výpočtu předchází proces diskontování všech rozhodných veličin.

Rozdílem diskontovaných příjmů (navýšených o případnou diskontovanou zůstatkovou hodnotu) a diskontovaných provozních výdajů je vypočtena výše diskontovaného čistého příjmu. Jeho odečtením od diskontovaných investičních nákladů získáme výši finanční mezery.

$$\text{Max DEE} = \text{DIC} - \text{DNR} = \text{FM}$$

Max DEE maximální diskontované způsobilé výdaje

DIC..... diskontované investiční náklady

DNR..... diskontované čisté příjmy (DNR = diskontované příjmy – diskontované provozní náklady + diskontovaná zůstatková hodnota)

FM..... finanční mezera

Míra mezery ve financování představuje podíl diskontovaných nákladů investice neuhrazených diskontovanými čistými příjmy projektu. Míra finanční mezery je dána poměrem maximálních diskontovaných způsobilých výdajů na diskontovaných investičních nákladech.

$$k = \text{Max DEE} / \text{DIC}$$

k míra mezery ve financování

Max DEE maximální diskontované způsobilé výdaje

DIC..... diskontované investiční náklady

2. krok: základ pro výpočet podpory

V souladu s ustanovením kapitoly 5.3.2.1 musí být při stanovení výše podpory zohledněna pouze poměrná část příjmů připadající na způsobilé výdaje. Celkové způsobilé výdaje tedy musí být sníženy o část příjmů, která připadá na pokrytí nezpůsobilých výdajů,

³³ Provozní náklady by měly zahrnovat režijní náklady (tj. mzdy, suroviny, elektrickou energii apod.), výdaje na údržbu a kapitálové výdaje vzniklé během provozní fáze (např. výměna zařízení krátkodobé životnosti).

³⁴ Je nutné nezaměňovat celkové způsobilé výdaje projektu a maximální způsobilé výdaje rozhodné pro následný výpočet výše podpory.

a to vynásobením celkové výše způsobilých výdajů poměrem odpovídajícím podílu finanční mezery na diskontovaných investičních nákladech.

$$NDA = EC * k$$

NDA..... základ pro výpočet podpory (nediskontovaný)

EC způsobilé výdaje

k míra mezery ve financování

3. krok: výše příspěvku Unie

Ze zjištěného základu pro výpočet podpory je následně vypočítána její výše pro příspěvek Unie, a to vynásobením základu stanovenou mírou spolufinancování.

$$EU = NDA * p$$

EU..... výše příspěvku Unie

p maximální míra spolufinancování pro danou prioritní osu

Tabulka 9: Příklad výpočtu výše podpory (v Kč)

Ukazatel		Reálné hodnoty		Diskontované hodnoty
Investiční výdaje	IC	296 158 000	DIC	227 030 586
Způsobilé výdaje	EC	184 649 330	DEC	174 896 021
Provozní výdaje	OC	258 814 000	DOC	136 417 926
Příjmy	R	566 872 000	DR	296 957 536
Zůstatková hodnota	RV	8 990 000	DRV	2 882 656
Referenční období		30		30
Míra spolufinancování		85 %		85 %
Diskontní sazba	i	4 %		

Ukazatel	Výpočet	
Diskontované čisté příjmy	$DNR = DR + DRV - DOC$	163 422 266
Finanční mezera	$FM = DIC - DNR$	63 608 319
Koeficient finanční mezery	$k = FM / DIC$	0,280
Způsobilé výdaje připadající na finanční mezeru/očištěné o flat rate (základ pro výpočet podpory)	$NDA = k * EC$	51 734 146
Výše příspěvku Unie	$EU = NDA * p$	43 974 024
Výše národního spolufinancování	$NS = NDA * ns$	7 760 122

5.3.2.4 ZÁKLAD PRO VÝPOČET PODPORY V PŘÍPADĚ ZOHLEDNĚNÍ SOUKROMÝCH ZDROJŮ

Analogicky ke kapitole 5.3.1.1 i v případě výpočtu prostřednictvím finanční mezery musí základ pro výpočet podpory, ze kterého se následně počítá výše příspěvku Unie a národního spolufinancování obsahovat pouze **způsobilé veřejné výdaje bez soukromých zdrojů**.

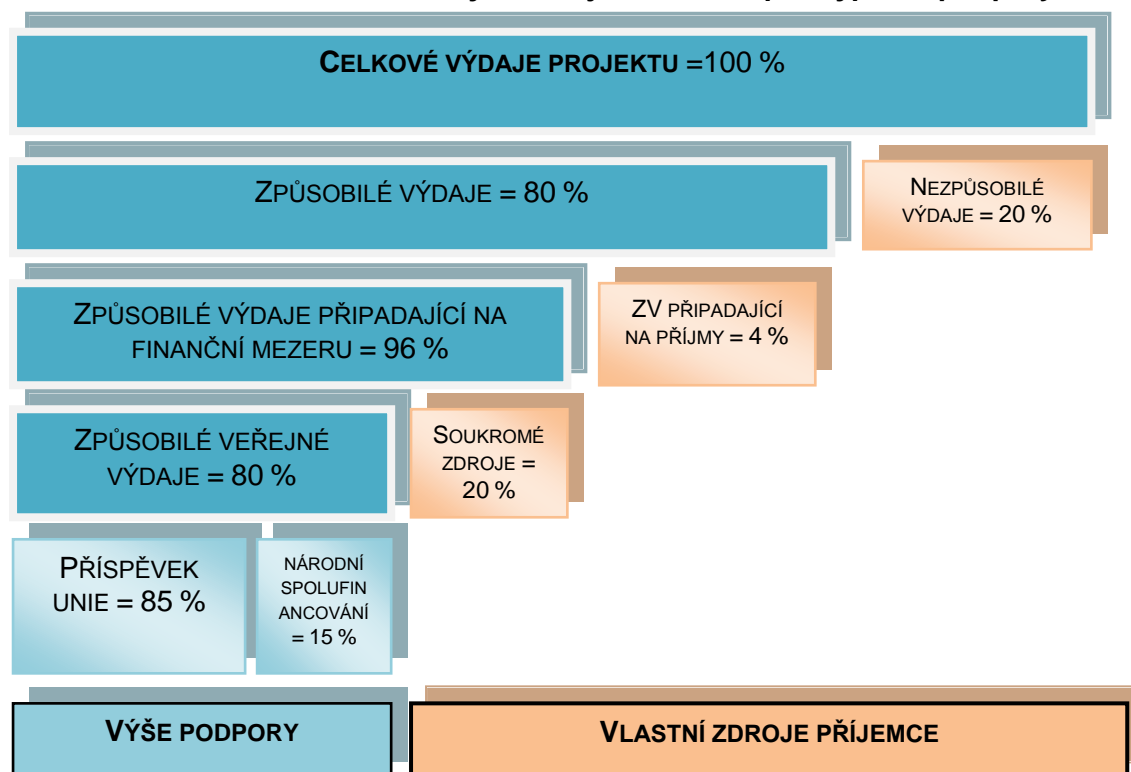
Způsob výpočtu výše podpory prostřednictvím finanční mezery při zohlednění soukromých zdrojů je uveden v následující tabulce. Pro výpočet je opět stanoveno, že příjemce musí uhradit 20 % způsobilých výdajů projektu.

Tabulka 10: Výpočet výše podpory v případě soukromých zdrojů

Ukazatel	Výpočet	
Způsobilé výdaje	EC	184 649 330
Diskontované čisté příjmy	$DNR = DR + DRV - DOC$	163 422 266
Finanční mezera	$FM = DIC - DNR$	63 608 319
Koeficient finanční mezery	$k = FM / DIC$	0,280
Způsobilé výdaje připadající na finanční mezeru/očištěné o flat rate (základ pro výpočet podpory)	$NDA = k * EC$	51 734 146
Soukromé zdroje	$PE = NDA * r$	10 346 829
	$51 734 146 * 0,2$	
Modifikovaný základ pro výpočet podpory	$NDA_{PE} = NDA - PE$	41 387 317
Výše příspěvku Unie	$EU = NDA_{PE} * p$	35 179 219
	$41 387 317 * 0,85$	
Výše národního spolufinancování	$NS = NDA_{PE} * ns$	6 208 098
	$41 387 317 * 0,15$	

Ze schématu opět vidíme, že příjemce uhradí výši soukromých zdrojů, část způsobilých výdajů připadajících na příjmy a nezpůsobilé výdaje projektu.

Schéma 5 – Zohlednění soukromých zdrojů v základu pro výpočet podpory

5.3.2.5 MONITOROVÁNÍ PŘÍJMŮ

V případě použití metody finanční mezery je důležité řádně monitorovat skutečně dosaženou výši příjmů a výdajů projektu. Vzniklé příjmy je nutné evidovat tak, aby byla zřejmá auditní stopa (např. formou samostatné analytické evidence).

- **Před vydáním právního aktu**
Při podání žádosti o podporu je příjemce povinen uvést předpokládané výše všech vstupních veličin a zároveň provést výpočet finanční analýzy a finanční mezery v modulu CBA MS2014+³⁵. Na základě uvedených veličin (včetně předpokládaných příjmů) je vypočtena výše podpory, která je po schválení řídicím orgánem rovněž uvedena v příslušném právním aktu.
- **V období realizace projektu**
V průběhu realizační fáze dokládá příjemce prostřednictvím zpráv o realizaci skutečně dosažené hodnoty příjmů a výdajů. S poslední zprávou o realizaci je doporučeno vyžadovat přepočtení finanční mezery dle skutečně dosažených hodnot.
- **V období po realizaci projektu**
I v době udržitelnosti dokládá příjemce skutečně dosažené hodnoty příjmů a výdajů prostřednictvím zpráv o udržitelnosti. S poslední zprávou o udržitelnosti (nebo s uzavíráním programu – co nastane dříve) dokládá přepočtení finanční mezery

³⁵ IS SZIF pro PRV a OP R

a řídicí orgán zadministruje případnou vratku příjmů, pokud takový přepoččet řídicí orgán vyžaduje.

V souvislosti s nálezy auditu je řídicím orgánům doporučeno, aby při kontrolách na místě prověřovaly, zda jsou příjmy vykazovány kompletně.

5.3.2.6 PŘEPOČET FINANČNÍ MEZERY

Výše finanční mezery se přepočítá dle skutečně dosažených hodnot příjmů a výdajů současně s předkládáním závěrečné zprávy o realizaci nebo poslední zprávy o udržitelnosti, pokud takový přepoččet řídicí orgán vyžaduje. Pokud je finanční mezera stanovena správně a podmínky realizace projektu se podstatným způsobem nezmění, řídicí orgán nemusí dotaci, která byla danému projektu přidělena, nijak měnit. Avšak pokud monitorování odhalí významné rozpory mezi předem odhadnutými čistými příjmy a čistými příjmy, jež budou nakonec realizovány, může to vést ke snížení maximálních způsobilých výdajů týkajících se daného projektu (pokud jsou čisté příjmy vyšší, než bylo původně odhadováno) a opětovné alokaci poměrného příspěvku Unie na jiné projekty v rámci programu. Za úroveň odchylky signalizující nesprávně stanovenou výši finanční mezery na začátku projektu je považována **odchylka ve finanční mezeře přesahující 10 %**. V případě přesáhnutí této hranice řídicí orgán provede následnou úpravu výše přidělené podpory, přičemž příjemce je povinen vrátit odpovídající část podpory, tj. v období realizace odečíst dodatečné příjmy od způsobilých výdajů operace nejpozději při závěrečné žádosti o platbu předkládané příjemcem, pokud je tento přepoččet vyžadován, v období udržitelnosti provést vratku z důvodu příjmů. Vratku lze provést do konce doby udržitelnosti nebo do termínu pro předkládání dokladů pro uzavření programu, stanoveného ve zvláštních pravidlech pro jednotlivé fondy, podle toho, co nastane dříve.

Řídicí orgán může přikázat kromě termínů uvedených výše i častější povinnost přepočtu finanční mezery, zejména pokud je zřejmé ze zpráv o realizaci/udržitelnosti, že skutečně realizované čisté příjmy jsou vyšší než předpokládané hodnoty, nebo že se objevil nový zdroj příjmů, se kterým nebylo počítáno, tak aby mohl ještě s případnými vrácenými finančními prostředky operovat v rámci programu. Tuto možnost by měl řídicí orgán zvážit už při nastavování podmínek právního aktu, kterým je podpora poskytována.

Nutné upozornit, že v případě, kdy skutečně vytvořené čisté příjmy jsou nižší, než bylo původně předpokládáno, nelze podporu navýšit.

5.3.2.6.1 ZPŮSOB PŘEPOČTU

Budeme-li v našem příkladu přepokládat navýšení příjmů z původní hodnoty 566 872 000 Kč na 593 872 000 Kč (každoroční nárůst příjmů o 1 mil. Kč od původně odhadované hodnoty), budou vypočtené hodnoty finanční mezery a výše příspěvku Unie následující:

Tabulka 11: Původní a nově vypočtené hodnoty po zjištěném nárůstu příjmů (v Kč)

Ukazatel	Výpočet			
	Původní hodnoty		Nové hodnoty	
Diskontované čisté příjmy	DNR = DR + DRV - DOC	163 422 266	178 519 886	
Finanční mezera	FM = DIC - DNR	63 608 319	48 510 699	
Koeficient finanční mezery	k = FM / DIC	0,280	0,214	
Způsobilé výdaje připadající na finanční mezeru/očištěné o flat rate (základ pro výpočet podpory)	NDA = k * EC	51 734 146	39 454 896	
Výše příspěvku Unie	EU = NDA * p	43 974 024	33 536 662	10 437 362
Výše národního spolufinancování	NS = NDA * sr	7 760 122	5 918 234	1 841 888

V případě výše uvedeného navýšení příjmů je při provedení přepočtu příjemce povinen vrátit neoprávněně obdrženy příspěvek Unie ve výši 10 437 362 Kč.

5.3.2.6.2 VRATKA Z DŮVODU PŘEPOČTU FINANČNÍ MEZERY

Výše vratky, tj. rozdíl získaný z přepočtu finanční mezery, je rozpočítána v poměru zdrojů, v jakém byla podpora vyplacena, přičemž částka odpovídající příspěvku Unie je rovna výši odpočtu od výdajů vykázaných EK. Pro případ vratky z příjmů je v IS VIOLA³⁶ zavedená identifikace "vratka bez nesrovnalostí". Vratce je v IS VIOLA přiřazen kurz EK platný v měsíci připsání vratky na univerzální účet PCO. Při následující certifikaci výdajů za daný program je tato vratka příjmů odečtena od výkazu výdajů, tj. je proveden odpočet.

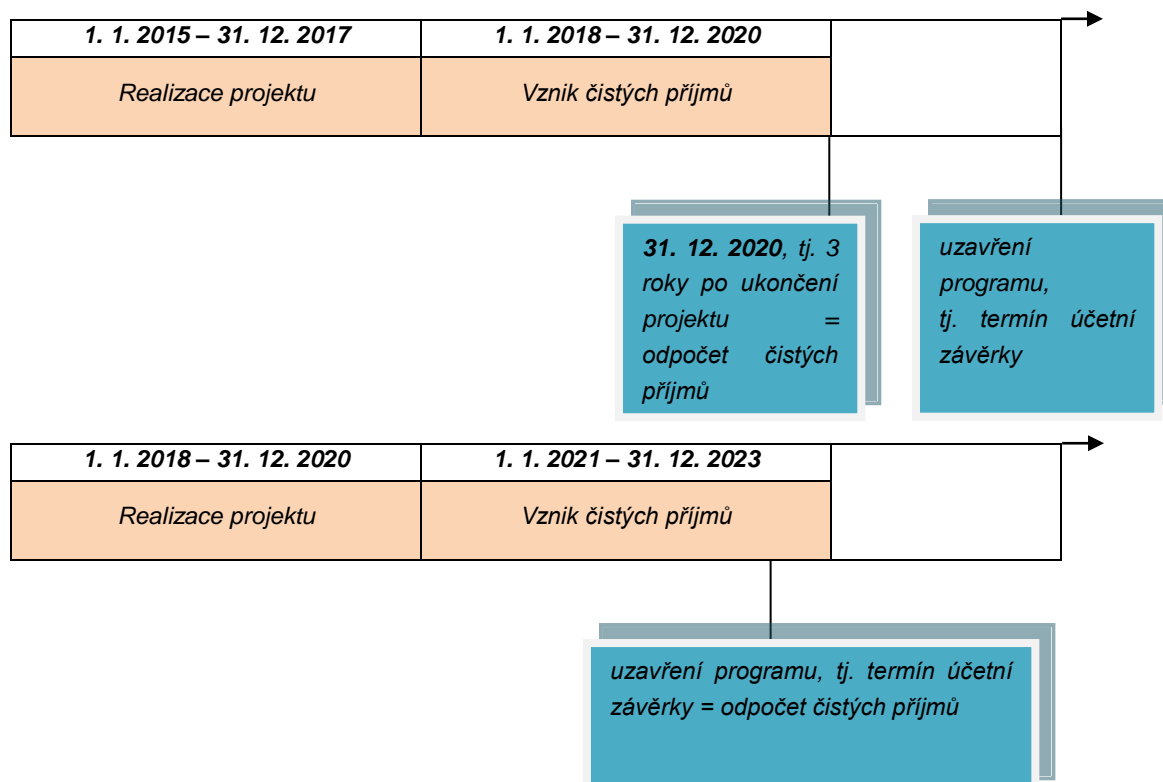
³⁶ Informační systém Platebního a certifikačního orgánu.

5.3.3. PROJEKTY, JEJICHŽ PŘÍJMY NELZE OBJEKTIVNĚ ODHADNOUT PŘEDEM

Pokud není možné odhadnout příjmy operace předem jednou z uvedených metod (flat rate či finanční mezera), je nutné v souladu s odst. 6 čl. 61 čisté příjmy vytvořené projektem odečíst od způsobilých výdajů vykázaných Evropské komisi do tří let od ukončení projektu nebo do termínu pro překládání dokladů pro uzavření programu, stanoveného ve zvláštních pravidlech pro jednotlivé fondy, podle toho, co nastane dříve. Tento odpočet příjmů provádí platební a certifikační orgán a může být proveden pouze do uzavření programu.

Následující schéma znázorňuje nejzazší termíny, kdy je nutné odpočet příjmů provést.

Schéma 6 – Odpočet příjmů

Situace, kdy není možné předem odhadnout výši příjmů vytvořenou projektem, nastává ve chvíli, kdy není možné definovat jeden z faktorů ovlivňujících možnost tohoto odhadu, tj. výši poptávky/počet uživatelů či výši uplatňované ceny/poplatku. Tento problém nastává typicky u inovačních projektů, kdy nelze definovat poptávku předem, jelikož se jedná o poptávku vytvořenou nabídkou.

Stejným způsobem se postupuje v případě, kdy projekt, u kterého se původně nepředpokládalo generování čistých příjmů dle čl. 61, je začne po realizaci projektu vytvářet.

Rozhodné období pro posouzení, zda projekt vytvořil čisté příjmy a zda je tedy nutné k odpočtu přistoupit, je období po realizaci. Pokud však projekt kromě období po realizaci vytvořil čisté příjmy i v období realizace, stanou se tyto příjmy rovněž součástí odpočtu, tj. platí:

- Období rozhodné pro posouzení, zda projekt vytváří čisté příjmy dle čl. 61:

R e f e r e n č n í o b d o b í		
Realizace projektu	Ukončení realizace + 3 roky/uzavření programu	

- Období, za které zohledňujeme příjmy dle čl. 61 v odpočtu:

R e f e r e n č n í o b d o b í		
Realizace projektu	Ukončení realizace + 3 roky/uzavření programu	

- Období, ve kterém monitorujeme skutečně vzniklé příjmy dle čl. 61:

R e f e r e n č n í o b d o b í		
Realizace projektu	Ukončení realizace + 3 roky/uzavření programu	

Provádění odpočtů může být pro řídicí orgány nežádoucí, a to zejména ke konci období způsobilosti výdajů, kdy již nebude možné finanční prostředky ve výši odpočtu znovu použít v rámci programu pro potřeby jiných projektů, tzn. finanční prostředky ve výši odpočtu zůstanou nevyužity a budou vráceny do evropského rozpočtu. Z tohoto důvodu by měl řídicí orgán velmi dobře zvážit, zda příjmy projektu skutečně nelze odhadnout předem. MMR-NOK rozhodně nedoporučuje metodu odpočtů upřednostňovat a v souvislosti se zkušenostmi z programového období 2007-2013 apeluje na nepodceňování finanční analýzy projektu a její kvalitní zpracování před schválením projektu tak, aby riziko odpočtu bylo eliminováno.

Příjemce v těchto případech neodhadnutelných příjmů podává řídicímu orgánu informace o výši skutečně vytvořených čistých příjmů prostřednictvím každé monitorovací zprávy o udržitelnosti projektu po dobu tří let od ukončení realizace projektu. Na základě těchto informací dochází k odpočtu čistých příjmů, a to poměrnou částí odpovídající příspěvku Unie, přičemž je použit kurz platný v měsíci připsání vrácených příjmů (vratky) na univerzální účet PCO. Řídicí orgán může rozhodnout o intervalu odpočtů a kromě nejzazších termínů stanovených výše provádět odpočty např. každý rok s ohledem na možnost opětovného využití vrácených finančních prostředků v rámci programu.

Tabulka 12: Výpočet výše odpočtu

Ukazatel	Výpočet		
	Původní hodnoty		Nové hodnoty
Způsobilé výdaje	EC	184 649 330	146 446 330
Čisté příjmy	NR = R + RV - OC	0	38 203 000
Výše příspěvku Unie	EU = EC*0,85	156 951 930	124 479 380
Výše národního	NS = EC*15	27 697 400	21 966 950

spolufinancování			
Výše rozpočtu	$D = NR$		38 203 000
Výše rozpočtu příspěvku Unie	$D_{EU} = D * 0,85$		32 472 550
Výše rozpočtu národního spolufinancování	$D_{NS} = D * 0,15$		5 730 450

Tabulka č. 12 ukazuje příklad výpočtu rozpočtu a jeho poměrné rozdělení na část připadající na příspěvek Unie, který bude převeden na univerzální účet PCO, a část odpovídající národnímu spolufinancování, který bude převeden na účet poskytovatele podpory (řídícího orgánu) k dalšímu použití na financování v rámci programu.

5.3.4. SNÍŽENÍ MAXIMÁLNÍ MÍRY KOFINANCOVÁNÍ NA PROGRAMOVÉ ÚROVNI

Jako alternativu k předchozím dvěma postupům pro zohlednění příjmů projektu dle čl. 61 obecného nařízení lze využít snížení maximální míry spolufinancování pro příspěvek Unie neboli tzv. jednotnou paušální sazbu.

V souladu s odst. 5 čl. 61 Obecného nařízení lze stanovit na úrovni investiční priority/Priority Unie nebo na úrovni specifického cíle/opatření sníženou míru spolufinancování, při jejíž aplikaci se má za to, že jsou zohledněny veškeré čisté příjmy a již nedochází k jejich odečítání od způsobilých výdajů. Tato snížená míra spolufinancování musí být následně uplatněna na všechny projekty pod danou investiční prioritou/Prioritou Unie/specifickým cílem/opatřením.

Snížení míry spolufinancování nesmí být nižší než částka vypočtená vynásobením maximální sazby spolufinancování Unie, která se použije podle pravidel pro konkrétní fond, příslušnou paušální sazbou čistých příjmů definovanou pro daný sektor.

Tzn. v případě paušální sazby pro intervence např. odpadového hospodářství lze stanovit plošnou paušální sazbu, resp. novou maximální míru spolufinancování pro příspěvek Unie takto:

Tabulka 13: Výpočet snížené míry spolufinancování	
Původní maximální míra spolufinancování pro příspěvek Unie	85 %
Paušální sazba stanovená pro sektor odpadového hospodářství	20 %
Plošná paušální sazba na úrovni investiční priority/Priority Unie/specifického cíle/opatření	$0,85 * 0,20 = 0,17$, tj. 17 %
Nová maximální míra spolufinancování pro příspěvek Unie po zohlednění příjmů	$85 \% - 17 \% = 68 \%$

Takto stanovená nová maximální míra spolufinancování musí být schválena v programovém dokumentu pro danou programovou úroveň. Následně je její využití možné pouze pro nové výzvy v rámci programu.

5.4. ZOHLEDNĚNÍ V PRÁVNÍCH AKTECH

Povinnost příjemce postupovat v souladu s pravidly čl. 61 musí být stanovena poskytovatelem podpory v příslušném právním aktu, kterým je podpora poskytována. V odpovídajících případech musí být příjemce zavázán k monitorování skutečně realizovaných příjmů po celé rozhodné období a k následnému vrácení části podpory.

6. PROJEKTY VYTVÁŘEJÍCÍ PŘÍJMY MIMO ČL. 61 OBECNÉHO NAŘÍZENÍ

Jelikož příjmy mohou vznikat i u projektů, které svou charakteristikou či finančním objemem nespádají pod aplikaci čl. 61, je nutné i u těchto projektů dbát na dodržování principů 3E (hospodárnost, účelnost a efektivnost). Zároveň je třeba dbát na nepřefinancování projektu a výši příjmů vytvořených v souvislosti s projektem sledovat a zohlednit při výpočtu podpory, dosáhnou-li podstatných hodnot.

V rámci odlišení těchto příjmů od příjmů v působnosti čl. 61 nazýváme tyto příjmy „**Jiné peněžní příjmy** (dále i JPP)“, tj. *jiné peněžní příjmy = jakékoliv příjmy, které se vyskytnou u projektu nespádajícího pod čl. 61*. Čisté jiné peněžní příjmy pak snižují celkové způsobilé výdaje projektu, čímž je snížen základ pro výpočet podpory a tím i samotná výše podpory.

Tabulka 14: Zohlednění JPP ve výpočtu podpory

Ukazatel		
Celkové investiční náklady	IC	
Celkové způsobilé výdaje	EC	
Čisté jiné peněžní příjmy	NJPP	
Způsobilé výdaje snížené o čisté jiné peněžní příjmy	EC_{NJPP}	$EC - NJPP$
Maximální míra spolufinancování	p	85 %
Výše příspěvku Unie	EU	$EC_{NJPP} * p$
Výše národního spolufinancování	NS	$EC_{NJPP} * ns$

6.1. PROJEKTY S CELKOVÝMI ZPŮSOBILÝMI VÝDAJI NAD 100 000 EUR

V souladu s čl. 65, odst. 8 obecného nařízení je nutné u projektů, jejichž celkové způsobilé výdaje přesahují hranici 100 000 EUR, odečíst čisté jiné peněžní příjmy vytvořené v období realizace projektu od způsobilých výdajů projektu, a to nejpozději při předložení závěrečné žádosti o platbu příjemcem, pokud tyto příjmy nebyly zohledněny už při schválení projektu a podpora nebyla snížena již na začátku projektu. Pokud se předpokládá výše čistých

jiných peněžních příjmů uvedená v právním aktu o poskytnutí podpory liší od skutečně dosažených hodnot, pak platí:

- budou – li skutečné čisté JPP nižší, příjemce nemá nárok na navýšení podpory;
- budou – li skutečné čisté JPP vyšší, o toto navýšení se poníží způsobilé výdaje a tím i podpora.

Čisté jiné peněžní příjmy představují jiné peněžní příjmy vytvořené projektem po odečtení provozních výdajů projektu. Nejsou-li ke spolufinancování způsobilé všechny náklady, je třeba rozdělit v poměru způsobilých a nezpůsobilých nákladů i čisté příjmy (viz kapitola 5.3.2.1). Z této charakteristiky vyplývá, že v případě poskytování provozní podpory, je aplikace čl. 65, odst. 8 omezena, jelikož veškeré výdaje takových projektů jsou provozní a tudíž nemůže projekt nikdy čisté příjmy realizovat (pouze v případě, kdy by příjmy převýšily celé provozní náklady, tzn. celé způsobilé výdaje, čímž se stává projekt nepodpořitelný). Nicméně s ohledem na princip nepřefinancování projektů MMR-NOK doporučuje u těchto provozních projektů veškeré vytvořené příjmy adekvátním způsobem zohlednit.

Povinnost příjemce sledovat vytvořené jiné peněžní příjmy po dobu realizace projektu a odečíst čisté jiné peněžní příjmy od způsobilých výdajů projektu musí být rovněž stanovena poskytovatelem podpory v příslušném právním aktu, kterým je podpora poskytována.

U těchto projektů platí:

- Období rozhodné pro posouzení, zda projekt vytváří čisté jiné peněžní příjmy:

<i>R e f e r e n č n í o b d o b í</i>		
<i>Realizace projektu</i>	<i>Doba udržitelnosti</i>	

- Období, za které zohledňujeme jiné peněžní příjmy ve výpočtu:

<i>R e f e r e n č n í o b d o b í</i>		
<i>Realizace projektu</i>	<i>Doba udržitelnosti</i>	

- Období, ve kterém monitorujeme skutečně vzniklé jiné peněžní příjmy:

<i>R e f e r e n č n í o b d o b í</i>		
<i>Realizace projektu</i>	<i>Doba udržitelnosti</i>	

Povinnost se nevztahuje na:

- projekty technické pomoci;
- podporu z finančních nástrojů;
- návratnou pomoc, která musí být vrácena v plné výši;
- projekty podléhající pravidlům veřejné podpory;

- projekty, u nichž je podpora z veřejných zdrojů poskytována formou jednorázových částek či na základě standardní stupnice jednotkových nákladů za předpokladu, že čisté příjmy byly zohledněny předem (již při schválení projektu),
- projekty realizované na základě společného akčního plánu za předpokladu, že čisté příjmy byly zohledněny předem (již při schválení projektu);
- projekty, pro které je výše či sazba podpory stanovena v Příloze 2 nařízení o EZFRV; nebo v nařízení o ENRF, s výjimkou operací, u kterých je v nařízení o ENRF přímo odkazováno na čl. 65 Obecného nařízení, odst. 8;
- projekty, jejichž celkové způsobilé náklady nepřesahují 100 000 EUR.

6.2. PROJEKTY S CELKOVÝMI ZPŮSOBILÝMI VÝDAJI POD 100 000 EUR

Zohlednění příjmů u projektů s celkovými způsobilými výdaji pod 100 000 EUR je v kompetenci řídicího orgánu. Z dokumentů Evropské komise není obligatorně vyžadováno jejich zohlednění a monitorování. Předchozí programové období však ukázalo nutnost i v těchto případech nastavit systém monitorování projektů tak, aby bylo zaručeno dodržení principu řádného finančního řízení, nepřefinancování projektů a maximalizace využití zdrojů ESI fondů. Z tohoto důvodu je ze strany MMR-NOK doporučeno výši jiných peněžních příjmů vytvořených v souvislosti s projektem sledovat a zohlednit při výpočtu podpory, dosáhnou-li podstatných hodnot. Za „dosažení podstatné hodnoty“ přitom lze pokládat situaci, kdy příjmy vyvolané projektem přesáhnou provozní výdaje projektu. U provozní podpory projektů je tento přístup opět neaplikovatelný vzhledem k porovnávání provozních veličin. Nicméně s ohledem na princip nepřefinancování projektů MMR-NOK doporučuje u těchto provozních projektů veškeré vytvořené příjmy adekvátním způsobem zohlednit.

7. PROJEKTY PODLÉHAJÍCÍ PRAVIDLŮM VEŘEJNÉ PODPORY

Z evropské úrovně jsou projekty, které podléhají pravidlům veřejné podpory, vyloučeny z aplikace ustanovení čl. 61 a čl. 65 týkající se zohlednění příjmů. Pro stanovení maximální výše podpory i pro stanovení způsobilých nákladů v případě projektů zakládajících veřejnou podporu pak platí zvláštní pravidla³⁷ vyplývající z předpisů k veřejné podpoře, resp.

³⁷ Pravidla veřejné podpory zahrnují zejména následující předpisy:

- Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis v platném znění.
- Nařízení Komise (ES) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem v platném znění.
- Nařízení Komise (EU) č. 360/2012 ze dne 25. dubna 2012 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu v platném znění.
- Rozhodnutí Komise č. 2012/21/EU ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu

z rozhodnutí Evropské komise k jednotlivým režimům podpor. Poskytovatel podpory (řídící orgán) je povinen před schválením projektu k financování provést, na základě jeho individuálních charakteristik, vyhodnocení, zda projekt zakládá veřejnou podporu či nikoliv a podle toho adekvátně nastavit míru financování. Toto vyhodnocení však nebývá mnohdy snadné, proto jsou v této kapitole uvedeny základní znaky veřejné podpory, které by měly řídícím orgánům napomoci při rozhodování, zda projekt vytvářející příjmy nezakládá veřejnou podporu a uplatní se na něj metodika popsaná v této příručce, nebo veřejnou podporu zakládá a uplatní se na něj metodika popsaná v Metodickém doporučení pro oblast veřejné podpory, které je přílohou č. 11 Metodiky řízení programů v programovém období 2014-2020.

7.1. DEFINICE VEŘEJNÉ PODPORY

Veřejná podpora je definována v čl. 107, odst. 1 Smlouvy o fungování EU, podle něhož „podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak.“

Na základě uvedené definice je nutné u veřejné podpory zkoumat kumulativní naplnění 4 základních kritérií (definičních znaků):

1. podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků,
2. podpora zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví podnikání a je selektivní,
3. je ovlivněn obchod mezi členskými státy, a
4. je narušena nebo hrozí narušení soutěže.

Veřejná podpora je **obecně zakázána**. Její poskytnutí je možné pouze tehdy, pokud poskytovatel nalezne **právní titul (výjimku)** k jejímu legálnímu poskytnutí. Mezi takové výjimky lze zařadit například poskytování podpory ve formě podpory malého rozsahu (de minimis), podpory v režimu blokové výjimky, podpory formou vyrovnávací platby za výkon služby obecného hospodářského zájmu či podpory schválené rozhodnutím Evropské komise.

7.2. DEFINIČNÍ ZNAKY VEŘEJNÉ PODPORY

V rámci rozhodování o tom, zda příslušný projekt podléhá pravidlům veřejné podpory či nikoli, by si měl poskytovatel položit následující otázky. Pokud jsou všechny otázky zodpovězeny kladně, financování projektu zakládá veřejnou podporu.

-
- příp. podmínky stanovené Evropskou komisí v individuálních rozhodnutích k příslušným režimům podpory, resp. individuálním (nadlimitním) projektům.

1. Je podpora poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků?

Pojem veřejná podpora se vztahuje na jakoukoli přímo či nepřímo poskytnutou výhodu financovanou z veřejných prostředků, poskytnutou státem jako takovým, veřejným orgánem, nebo zprostředkujícím subjektem jednajícím na základě svěřených pravomocí.

Vzhledem k tomu, že o financování projektů spolufinancovaných z ESI fondů rozhodují orgány veřejné správy ČR s využitím veřejných prostředků (příspěvku Unie a zdrojů národního spolufinancování) je tento **definiční znak naplněn v rámci realizace operačních programů vždy**.

2. Zvýhodňuje podpora určité podniky nebo určité odvětví podnikání a je selektivní?

Tato otázka vyžaduje nejkomplexnější vyhodnocení. **Pojmem „podnik“ se dle soutěžního práva EU rozumí jakákoli entita, která vykonává ekonomickou činnost, bez ohledu na její právní status nebo způsob, jakým je financována.** V českém právním prostředí tedy může být za určitých okolností podnikem jakákoliv fyzická nebo právnická osoba, jakékoliv sdružení nebo seskupení osob bez právní subjektivity, jakož i každý veřejný orgán, buď se samostatnou právní subjektivitou, nebo spadající pod orgán veřejné moci, který takovou samostatnou právní subjektivitu má. Podstatné je, zda daný příjemce provozuje činnost, kterou lze považovat za ekonomickou či nikoliv. **Ekonomickou činností se v souladu s rozhodovací praxí rozumí nabízení zboží a/nebo služeb na trhu.** Ani neziskový charakter příjemce v konkrétním případě nehraje zásadní roli.

Zvýhodnění představuje stav, který by za běžných tržních podmínek nenastal. Ke zvýhodnění dochází už tehdy, kdy podpora snižuje náklady, které by musel příjemce za běžného fungování nést ze svého rozpočtu.

Selektivní opatření pak je takové, které není aplikováno vůči všem podnikům na trhu stejně a nelze jej tedy označit za obecné opatření. Kritérium selektivity je u programů financovaných z ESI fondů vzhledem k mechanismu hodnocení a selekce individuálních projektů k podpoře splněno téměř vždy.

Znak zvýhodnění přesto naplněn být nemusí, pakliže projekt nesouvisí s ekonomickou činností žadatele, příp. financování projektu je upraveno jako vyrovnávací platba za výkon služby obecného hospodářského zájmu, u níž jsou splněna dodatečná tzv. „kritéria Altmark“³⁸.

³⁸ Těmito kritérii se zjednodušeně rozumí:

3. Je ovlivněn obchod mezi členskými státy?

Vzhledem k existenci celounijního vnitřního trhu ve většině liberalizovaných odvětví je třeba zvažovat dopad na trh v přeshraničním měřítku. Není stanovena žádná hraniční výše podpory, po jejímž překročení by již konkrétní opatření ovlivňovalo obchod mezi členskými státy. Z judikatury EU vyplývá, že i malá částka či malá velikost příjemce veřejné podpory může ovlivnit trh mezi členskými státy.

Naplnění znaku ovlivnění obchodu se lze vyhnout např. v případech, kdy financované opatření má pouze lokální tržní dopad a nemá potenciál ovlivnit poptávku či konkurenci z jiných členských států.

Pokud je podpora administrativně ošetřena jako podpora malého rozsahu (*de minimis*), je tím zajištěno, že opatření *de iure* neovlivňuje obchod mezi členskými státy ani nenarušuje soutěž.

4. Je narušena nebo hrozí narušení soutěže?

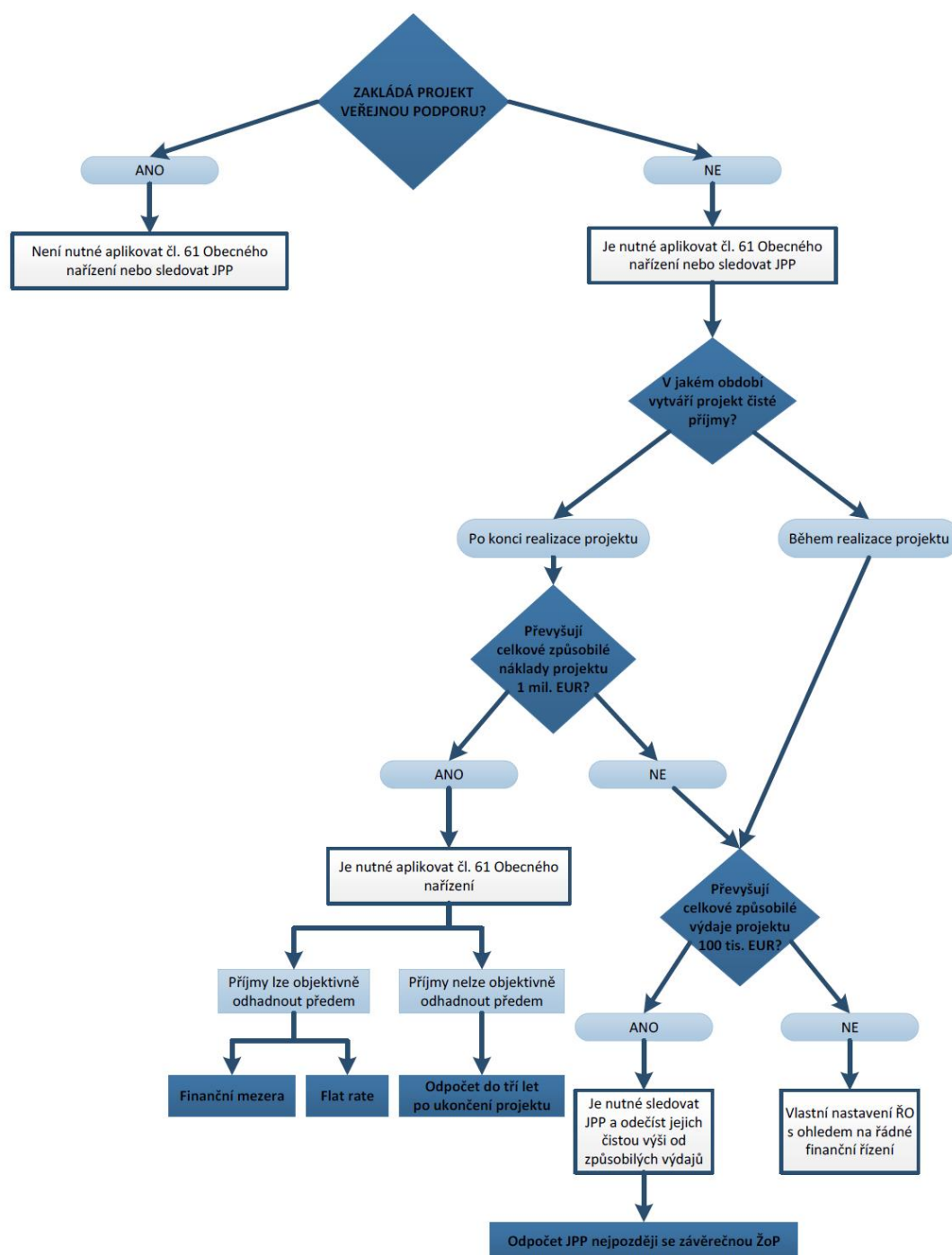
Narušení nebo hrozbu narušení hospodářské soutěže je velmi obtížné vyloučit v případech, kdy je prokázáno naplnění znaku ekonomického zvýhodnění. Dle výkladu orgánů EU dochází k narušení hospodářské soutěže tehdy, pokud opatření posílí postavení příjemce podpory oproti jeho konkurentům.

Další informace o výkladu definičních znaků veřejné podpory a způsobu právně konformního poskytování veřejné podpory naleznete na webových stránkách Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže³⁹, na nějž se můžete v případě pochybností nebo dotazů obrátit.

Schéma 7 – Aplikace ustanovení o příjmech

-
1. Podnik-příjemce je skutečně pověřen plněním služby obecného hospodářského zájmu a jeho povinnosti jsou jednoznačně vymezeny.
 2. Parametry pro náhradu nákladů této služby jsou stanoveny předem objektivním a transparentním způsobem.
 3. Vyrovnávací platba nepřekračuje čisté náklady na poskytování služby plus přiměřený zisk (tj. nedochází k nadměrné náhradě).
 4. Vyrovnávací platba je stanovena v procesu zadávání veřejných zakázek, nebo pokud se neuskutečnilo veřejné nabídkové řízení, je společnosti pověřené službou obecného hospodářského zájmu vyrovnávací platba vyplácena na základě analýzy nákladů průměrného, správně řízeného podniku.

³⁹ <http://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora.html>.

8. PŘÍLOHY

1. Diskontování hodnot

Metodické doporučení pro projekty vytvářející příjmy v programovém období 2014-2020

	Reálné předpokládané hodnoty					Diskontování		Diskontované hodnoty					
Rok	IC	EC	OC	R	RV	(1 + i)	1/(1 + i)	DIC	DEC	DOC	DR	DRV	DNR
	a	b	c	d	e	f	g=1/f	h=a*g	i=b*g	j=c*g	k=d*g	l=e*g	m=k+l-j
1	8.465.000	8.191.780				1	1	8.465.000	8.191.780	0	0	0	0
2	99.454.000	96.243.940				1,04	0,961538	95.628.846	92.542.250	0	0	0	0
3	82.889.000	80.213.610				1,0816	0,924556	76.635.540	74.161.991	0	0	0	0
4			4.511.000	7.695.000		1,124864	0,888996	0	0	4.010.263	6.840.827	0	2830564
5			7.322.000	15.755.000		1,16985856	0,854804	0	0	6.258.876	13.467.440	0	7208564
6			7.485.000	16.128.000		1,2166529	0,821927	0	0	6.152.124	13.256.040	0	7103916
7			7.651.000	16.511.000		1,26531902	0,790315	0	0	6.046.696	13.048.883	0	7002187
8			7.821.000	16.904.000		1,31593178	0,759918	0	0	5.943.317	12.845.651	0	6902333
9			7.995.000	17.307.000		1,36856905	0,73069	0	0	5.841.868	12.646.055	0	6804187
10			8.173.000	17.719.000		1,42331181	0,702587	0	0	5.742.241	12.449.134	0	6706893
11			8.355.000	18.142.000		1,48024428	0,675564	0	0	5.644.339	12.256.085	0	6611747
12			8.541.000	18.575.000		1,53945406	0,649581	0	0	5.548.071	12.065.966	0	6517895
13			8.732.000	19.019.000		1,60103222	0,624597	0	0	5.453.981	11.879.211	0	6425230
14			8.927.000	19.473.000		1,66507351	0,600574	0	0	5.361.325	11.694.979	0	6333654
15			9.126.000	19.940.000		1,73167645	0,577475	0	0	5.270.038	11.514.853	0	6244816
16			9.330.000	20.418.000		1,80094351	0,555265	0	0	5.180.618	11.337.391	0	6156773
17			9.539.000	20.907.000		1,87298125	0,533908	0	0	5.092.950	11.162.418	0	6069468
18			9.752.000	21.409.000		1,9479005	0,513373	0	0	5.006.416	10.990.808	0	5984392
19	72.383.000		9.970.000	21.924.000		2,02581652	0,493628	35.730.284	0	4.921.472	10.822.303	0	5900831
20			10.193.000	22.451.000		2,10684918	0,474642	0	0	4.838.030	10.656.197	0	5818167
21			10.421.000	22.992.000		2,19112314	0,456387	0	0	4.756.008	10.493.249	0	5737240
22			10.655.000	23.546.000		2,27876807	0,438834	0	0	4.675.772	10.332.776	0	5657004
23			10.894.000	24.114.000		2,36991879	0,421955	0	0	4.596.782	10.175.032	0	5578250
24			11.138.000	24.696.000		2,46471554	0,405726	0	0	4.518.980	10.019.818	0	5500838
25			11.388.000	25.293.000		2,56330416	0,390121	0	0	4.442.703	9.867.342	0	5424639
26			11.644.000	25.905.000		2,66583633	0,375117	0	0	4.367.860	9.717.401	0	5349541
27			11.905.000	26.532.000		2,77246978	0,360689	0	0	4.294.005	9.569.807	0	5275801
28			12.173.000	27.175.000		2,88336858	0,346817	0	0	4.221.798	9.424.740	0	5202942
29			12.446.000	27.833.000		2,99870332	0,333477	0	0	4.150.461	9.281.678	0	5131218
30	32.967.000		12.727.000	28.509.000	8.990.000	3,11865145	0,320651	10.570.915	0	4.080.931	9.141.451	2882656	7943177
Celkem	296.158.000	184.649.330	258.814.000	566.872.000	8.990.000			227.030.586	174.896.021	136.417.926	296.957.536	2.882.656	163.422.266